

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti rejman ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
v 6 mesecev 10 „
v 3 mesecev 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in „Kazipot po Ljubljani in Kranjskih mestih“, dalje dva krat v letu „Vozni reč železnice, parnikov in poštne zvez“.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po pravi vrsti: 1. vrsta 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaki vrsti. Večkrat po dogodbi. Večje orke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsti. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nad t. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsa leta 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nuški ul., Ter. Leban na tekašcu Jos. Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališčni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovanški v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Vabilo na naročbo.

Le malo dni nas še loči od novega leta 1909. Z novim letom nastopi „Soča“ svoj XXXIX. letnik.

S ponosom zre naš list nazaj na dolgo dobo hudih borb, katere je prestopal, vršec svojo dolžnost v trdem boju za goriške Slovence.

List stoji tu krepak in vvaževan. Kakoršen je bil doslej, tak bo tudi v bodoče: vedno goreč branitelj pravic goriških Slovencev, stalen bojevnik za vsestranski napredek našega ljudstva.

Prav v današnjih časih je živo potreba neodvisnega, naprednega lista, ki more govoriti svobodno, nad katerim ne visi nobena roka, ki bi mu zapirala usta, ko se treba krepko potegniti za teptanega Slovence, ki ni vezan na obzire, kakoršni zaprečujejo prosto gibanje v raznih vprašanjih, potreba je naprednega, neodvisnega lista, kakoršen je pač „Soča“.

Res je, da se naš list mnogo čita, res je, da šteje lepo število naročnikov; vendar prihajamo danes z željo na dan, da bi se število naših naročnikov še pomnožilo. Še mnogo je Slovencev, ki ni morali imeti „Soče“ v svoji hiši. Kdor hoče biti informiran točno, dobro in prav o dogodkih v naši deželi, o političnih zapletitih, o zavratnem delovanju naših nasprotnikov, ta mora čitati natančno „Sočo“ številko za številko.

„Soča“ vrši po svojih močeh svojo dolžnost, vršila jo je in vršila jo bo. Ali tim lažje, čim boljše je podprta. Podpreti pa jo morejo le naročniki.

Mi nimamo „Piusverina“, kakor klerikalci, katerim teče denar iz tega društva za kritje raznih troškov pri listu, mi razpolagamo samo z naročnino.

Zato pa vabimo sedaj, ko gre k zatoni leto 1908, ter se bliža novo, na naročbo našega lista vse one, ki bi se morali biti naši naročniki, pa še niso. Vsakršni obziri morajo tu pasti, nikogar ne sme strašiti misel, kaj poročje kak klerikalni voditelj, ako imaš „Sočo“ v hiši! Le pogledjmo klerikalce, kako širijo svoje liste!

Napredni možje, širite naš list, naročajte ga! Pomagajte nam v hudem boju proti našim skupnim nasprotnikom.

Izobraževalna in gospodarska dela je naše delo, politično vzgojnjeno ljudstvo ter ma kažemo pot k napredku in osamosvojitvi.

Vedno lepše, vedno uspešnejše, bo to delo, čim več bo naročnikov in sodelavnikov.

Somišljeniki! Rodoljubi! Upoštevajte naš glas! Ravnajte se po njem!

Naša mladina.

V letu 1908. je začel pravi lov na našo mladino. Razni elementi stezajo svoje roke po njej. Hočejo jo ugrabiti ter jo ustrojiti po svoje. Mi pa smo bili vedno proti takemu enostranstvu ter bomo vedno; hočemo, da se mladina uri v dobrih naukih ter da sprejema dobra navodila, ki morajo prineesti obilo haska njej in narodu, toda naj stoji tu iz obraza v obraz proti

krivemu preroku ali proti hinavskim priliznjencem ter se uči, spoznavati jih od blizu.

Posebno so se vrgli klerikalci na mladino po celi naši domovini; tako tudi na Goriškem. Dan na dan letajo okoli ter iščejo, kje bi kakega mladničja ujeli, da bi ga utaknili med „čuke“ ali v kako „izobraževalno“ društvo. Mladina, mladina, vsa v naš tabori tako kličejo ter vabijo sirensko v svoje mreže. Ni jim mar resnična izobrazba naše mladine, ni jim za to, da se mladina usposobi vsestransko za vstop v kruto borbo življenja, marveč namen jim je le ta: vstvariti iz mladine fanatične strankarje; to pa hočejo doseči s tem, da zabranjujejo mladini čitati napredne časnike, da jim odtezajo dobre knjige ter da jim slikajo vse, kar ni v klerikalnem taboru in kar ni delo klerikalnih rok, za tako, pred čemur se morajo varovati, česar se morajo ogibati, kar naj pobijejo in uničijo.

Od naše strani se uči mladino popolnoma drugače, mislimo pa, da popolnoma prav. Naš namen je: izobraziti mladino, res izobraziti. Med našo kmečko mladino je skrite toliko inteligence, da je ni kmalu med kako drugo toliko. Nadarjena je naša mladina in dovezetna za izobrazbo. Zato pa greši nad njo, kdor jo hoče zapeljati na pot, ki vede le v fanatizem, po katerem se odtuji pravi splošni izobrazbi ter dobiva o vsem le krive pojme.

Tako nočemo mi učiti mladine, taka mladina je le ovira pravemu napredku naroda, iz take mladine vzraščajo možje, ki gledajo dogodke na svetu le enostransko; zamrenjene imajo oči in nikdar ne morejo sodelovati pri občekoristnih rečeh. Izrabljati pa se dajo taki vzgojenci izvrstno v strankarske namene. Taki so fanatični vojščaki, slepo orodje stranke. — Toda take mladine mi nočemo. Hočemo pa razsodno, za obče koristno delo sposobno mla-

dino; hočemo mladino, ki se res kaj nauči, ki si ogleda svet in njega dogodke od raznih strani, ki motri s paznim očesom, kako se razvijajo reči, ki krene na pravo politično pot, na kateri se da res kaj storiti za naš narod v vseh njegovih slojih. Tako podprta mladina se vsposobi za dobro delo, gospodarsko, izobraževalno, politično. Iz take mladine vzrašča prava ljudska stranka, taka mladina drži pri stranki, ko prestopi v moško dobo ter zapušča za seboj novo mladino na pravih potih.

Neki politikujoči duhovnik je bil vprašan, zakaj ni po „katoliških“ društvi po deželi nič naprednih časopisov. Namrdnil se je pa rekel, da plevel in pšenica ne tičeta skupaj. Odrezal se je, pa tudi urezal. Plevel je v takih „izobraževalnih“ društvi na „katoliški“ podlagi, taka društva so daleč proč od pšenice. — Vidi se iz tega, kako enostransko vzgajajo mladino klerikalci.

Zato pa jo moramo rešiti pred klerikalno pogubo. V ta namen treba dela iz središča in pa tudi na deželi. Vesel pojav je to, da se vedno širi delokrog ter da vstajajo vedno novi delavci na polju izobrazbe. Izobrazbe, prave izobrazbe traja, trdnih društev in obilice dobrega, naprednega časopisja; poleg tega se ne brani vpogleda v delovanje nasprotnikov, marveč naj se vidi isto pri polni luči.

Izobrazba vodi pa tudi do dobrega gospodarstva, v katerega korist je treba še veliko storiti prav na Goriškem....

Božični zvonovi pojo; obhajamo spomin na rojstvo Odrešenika. Nočemo se spuščati v sentimentalnosti; vskliknimo le: rodite se, narodni delavci, vstanite in krenite na delo, da vzgojimo mladino, ki postane taka, da prinese našemu ljudstvu toliko potrebno odrešenje.

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

== „Treh mušketirjev“. ==

Francoski pisal:

== ALEXANDRE DUMAS. ==

(Dalje.)

— Ah, prijatelj, pravi Athos, kako bi občudoval vašo bistro glavo, ko se ne bi rajši ustavil pri vašem srcu ter ga oboževal!

In Athos stisne d' Artagnanu roko.

— Ali je lisjak duhovit, Athos? pravi Gaskonec ter zmigne z rameni. Ne, samo kokoši zna klati, voditi lovce za nos ter najti pot po dnevu in po noči, to je vse. Torej je prav?

— Prav.

— Torej razdelimo si denar, nadaljuje d' Artagnan, ostalo nam je menda še kakih dvesto pištol. Koliko še ostaja, Grimand?

— Sto osemdeset in pol cekinov, gospod.

— Prav. O, živio! Glejte no, solnce! Dobro jutro, prijatelj solnčni! Dasi nisi isto kakor v Gaskoniji, te vendar poznam ali se vsaj delam, kakor bi te poznal. Dobro jutro! Pač dolgo te že nisem videl.

— Bežite, bežite, d' Artagnan, pravi Athos, ne delajte se tako močnega, saj imate solze v očeh. Bodi vedno odkritosrčni med seboj, tudi če pokaže ta odkritosrčnost naše dobre lastnosti!

— No, da, odvrne d' Artagnan, kaj mislite, Athos, da človek zapušča hladnokrvno dva prijatelja, kakršna

sta vi in Aramis, v trenutku, ki ni čisto brez nevarnosti?

— Ne, odvrne Athos; pridite torej na moje prsi, sin moj!

— Mordieu! vsklikne Porthos ihté, zdi se mi, da jokam! kako je to neumno!

In prijatelji se oklenejo burno drug drugega, tvorčé eno samo gručo. Ti štirje možje, združeni v bratskem objemu, so bili v tem trenutku zares samo ena duša.

Blaisois in Grimand naj bi odšla z Athosom in Aramisom; Mousqueton bo zadostoval Porthosu in d' Artagnanu.

Razdelili so si, kakor vedno, denar prav po bratovsko; ko so si potem se vsak posebe stisnili roke ter se vnovič medsebojno zagotovili večnega prijateljstva, so se štirje plemiči ločili ter krenili vsak na dogovorjeno pot, in pozdravljali so se še potoma s pristréniimi besedami, ki so odmevale po sipinah.

Slednjič so izginili drug drugemu izpred očíj.

— Sacrebleu! pravi Porthos; povedati vam moram to takoj, d' Artagnan, zakaj nikdar ne bi mogel ničesar prikrivati v svojem srcu pred vami: nisem vas razumel pri zadnjem prizoru.

— Zakaj? vpraša d' Artagnan s svojim finim nasmehom.

— Zato, ker ne bi smela zapustiti Athosa in Aramisa, če se res nahajata v taki nevarnosti, kakor pravite. Povedati vam moram odkrito, da sem bil čisto pripravljen oditi z njima in da sem ju še pripravljen dohiteti, vkljub vsem Mazarinom, kar jih je na svetu.

— Prav bi imeli, Porthos, ko bi bilo temu tako, odvrne d' Artagnan; toda čujte neko prav majhno malenkost, ki bo pa, čeprav je malenkost, vendar krenila vaše misli v drugi tir: ne ta dva gospoda, ampak midva se nahajava v večji nevarnosti: nisva se ločila od nju kot bi ju hotela ostaviti, temveč zaradi tega, da ju ne spraviva v sitnosti.

— Res? pravi Porthos ter začudeno širom odpre oči.

— Ej, gotovo: če ju primejo, prideta v Bastilo, hujšega ne bo; če primejo naju, naju odvedejo takoj na trg Grève.

— O, o! pravi Porthos, od tod je pač daleč do one baronske krone, ki ste mi jo obljubovali, d' Artagnan!

— Pa! Ne tako daleč, kakor si morda mislite, Porthos; saj poznate pregovor: vse poti vodijo v Rim.

— Toda zakaj sva midva v večji nevarnosti nego Athos in Aramis? vpraša Porthos.

— Zato, ker sta onadva vršila samo misijo, ki sta jo prejela od kraljice Henriete, midva pa sva izdala misijo, ki sva jo prejela od Mazarina; zato ker sva odpotovala kot poslanca na Cromwella ter postala somišljenika kralja Karla; zato ker bi ga bila skoro rešila, namesto da bi bila delala na to, da pade njegova kraljevska glava, ki so jo obsodili ti lopovi, ki se imenujejo Mazarin, Cromwell, Joyce, Pridge, Fairfax itd. itd.

— Vraga, to je res, pravi Porthos; toda kako hočete, dragi prijatelj, da bi bil imel general Cromwell sredi svojih prevažnih opravkov čas, misliti....

Narodnost in proletarijat.

j.u.c. Vladimir Knaflič.

(Konec.)

So zahteve posameznih stanov, ki bi jih najbolje označil z besedo: anacionalne. To so trgovinske razmere celega sveta, borzne manipulacije, trasti in karteli za buržoazijo, in zopet odbojne in štrajkovne organizacije proletarijata v dosego osem ali sedemurnega delavnika, poštene in delu primerne plače, zaklada za pokojnino, starostno zavarovanje, za vdove in sirote, za bolne, za ponesrečene, proti izkoriščanju. To so vprašanja želodca za enega kakor za drugega, a ta vprašanja so vprašanja teh stanov v vsakem narodu in rešiti jih je sporazumno med vsemi narodi. To je: Človeštvo je razdeljeno „navpič“ po narodnostih, „počez“ pa po slojih, ali, kakor prej rečeno: na zunaj imamo narodno integracijo, na znotraj pa v narodih stanovsko diferenciacijo. Kjer pa pride v poštev vprašanje narodne osamosvoje, narodnega boja, tam se ne bojujeta n. pr. v Trstu samo slovenski in laški delavec proti slovenskemu in laškemu kapitalistu, marveč tudi slovenski in laški proletarec kakor buržoa gospodarsko med seboj; — slovenski delavec išče zaslužka in vsled sposobnosti našega plemena izpodrija laškega, Lahi pa, čuteč svojo slabost in boječ se našega navala, naseljujejo „regnicole“. Tega našega navala na Trst pa slov. buržoaziji in slov. proletarcu ne diktira narodni šovinizem, marveč — želodec.

Stari manchesterski liberalizem je že zdavnaj premagan in tudi socialna demokracija drugih, večjih narodov, že zdavnaj ni več ona preperela marksistična mumija kakor pri nas, marveč je povsod postala evolucijonarna, revizionistiška stranka, s katero računajo vsi narodi, ker imajo vsi svoj številni proletarijat. Pri nas pa tega umevanja še nimamo in žalostno razmerje slov. in hrvatske primorske soc. demokracije do Lahov navajam samo kot dokaz za svoje trditve. Naša socialna demokracija ni mednarodna, ker ni narodna! Zato se je ustanovila N. D. O., ki bi morala biti socialno-demokratska organizacija slovenskega delavstva, ki bi naj organizirala stanovski boj slov. delavca proti kapitalu, ki bi pa naj ohranila našemu proletarcu slovensko srce, slovenski jezik in slovensko misel.

Res, največja zapreka za tako edino pravilno narodno-socialno idejo je zapadno (manchestersko) naobrazena inteligenca, zato zahtevamo, da se naša inteligenca sociološko izobrazi, ako hoče kedaj postati prava voditeljica naroda. Na podlagi demokratizma in enakopravnosti vseh slojev bomo lahko uspešno pričeli izvajanje jugoslovanske ideje in ideje kulturnega vseslovanstva. Zato je prvi postulat našega narodnega programa: „Demokratizirajmo se!“

Narodna integracija je končana šele v glavnih obrisih; ko se umiri to zadnje in najmočnejše plapolanje tega procesa, ko zavzame vsak narod oni teritorij, ki je primeren njegovi moči in ekspanzivnosti, in katerega mu ne bo mogel nihče več vzeti, ta-

krat pride v okvirju naroda po sedanjih diferenciaciji stanovska integracija. In ko bo končana ta, pride čas, katerega si želi Tolstoj za svojo ero svetovne ljubavi, čas, ki ga prerokuje Nietzsche, kajti takrat bomo vsi enaki in vstane iz srede nas on, — človek in pol.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražljivimi čistil. kroglicami in grenicami.

Cena orig. škatlje K 2.— Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Moll-ovo Franc. žganje in sel

za ribanje života. — Bolečina olajšujoča in okrepujoča staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 1.90

Na prodaj po vseh lekarnah in mirodlinicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, I. Tuchlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofolotti, A. Girancoli.

DOPISI.

Iz sežanskega okraja

Sežana. — (Zveza kraških županov in podžupanov). — V torek ob 1 uri popoldne se je vršil v Sežani v gostilni „Na vagi“ obilno obiskan sestanek županov sežanskega političnega okraja v svrhu ustanovitve zveze županov in podžupanov istega pol. okraja. Sestanka sta se udeležila tudi deželna poslanca dr. Gustav Gregorin in Josip Strekelj. Predsednikom sestanka je bil izvoljen župan tomajski Josip Vran.

Deželni poslanec dr. Gregorin je v primernem govoru razjasnil pomen in koristi namenske zveze ter predlagal dotična pravila, ki so bila enoglasno odobrena. V pripravljeni odbor, ki ima preskrbeti vladno potrdilo pravil, so bili izvoljeni:

Volčič Josip, župan v Komnu; Nemec Fran, podžupan v Nabrežini; Štolfa Fran, župan v Sežani; Muha Anton, župan v Lokvi in Josip Vran, župan v Tomaju.

Koncem sestanka se je razvil razgovor o vinarstvih na Krasu ter se je v principu sklenilo, da se primerno spremene pravila že obstoječih vinarstev v Sežani in Komnu, katerih prva naj bi razširila svoj delokrog po vsem sežanskem, a druga po vsem komenskem okraju.

Iz tolminskega okraja.

Podmelec. — Bliza se novo leto. Kakor drugod, bodo tudi pri nas gospodje oznanjevali svoj „ofer“. Navadno grmijo ljudje k „ofru“, kakor da bi bile vse kmečke hiše založene z bogatstvom. Zadnje kronice dajo iz žepa. Lani je gosp. nunc pri nas dobil obilo kronic. Pričakovali so, kako jih zahvali v cerkvi pri pridigi; pa prešla je nedelja za nedeljo pa še „Bog lonej!“ ni rekel! Če bi

se razdelil tisti denar med reveže, bi rekel vsak revež hvaležno: Bog lonej! Bog se usmili vernih duš v vica! in pa dobro delo bi se storilo. — Pravi pa tudi, da naš napredni denar aima nobene veljave, zato pa letos tudi noben naprednjak ne pojde k „ofru“.

(Dalje v prilogi.)

Razglas.

C. kr. okrajni šolski svet zazpišuje zmanjševalno dražbo za oddajo zidanja šolskih poslopij v Smasti, Logeh in Podbelo na dan 8. januarja 1909. ob 2. uri popoldne v uradni sobi.

Načrti, troškovniki in pogoji so razpoloženi ob uradnih urah pri c. kr. okr. šolskem svetu od 3. januarja 1909. naprej.

Vadij v znesku 1200 K za šolo v Smasti, 800 K, za šolo v Logeh in 300 K za šolo Podbelo vloži naj se pri podpisnem uradu tekom predpoldneva dražbenega dne.

C. kr. okrajni šolski svet v Tolminu,

dne 15. decembra 1908.

Predsednik.

T. pl. Madeyski

vinska klet

Solkan pri Gorici

vožči

svojim cenjenim odjemalcem

vesele božične praznike

in

— novo leto! —

Zahvala in priporočilo.

Kmetiska delavska gospodarska zadruga v Dobravljah na Goriškem reg. zad. z oniejeno zavezo se zahvaljuje tem potom vsem dosedanjim gg. odjemalcem posebno pa »Občnemu konsumnemu društvu v Idriji«, in »Delavskemu konsumnemu društvu v Ljubljani« za dosedanja naročila.

Priporočamo se tem potom dosedanjim in novim gg. odjemalcem, da nas počaste s svojimi naročili. Obenem zagotavljamo rečno postrežbo in pristno blago.

Zadružni odbor.

V Brdih

se proda lepo poselstvo, jako ugodno za dva ali 3 kmele.

V najem pa se oddasti dve lepi stanovanji s prijetnim vrtom. (Jako ugodno za penzioniste).

Natančneje pove gosp. Anton Prinčič v Biljani.

Josip Patek

naslednik Karola Čufer

prva in edina slovenska kleparska delavnica v Gorici, Križna ulica šte. 8. (Via Croce)

izvršuje vsa stavbena in galanterijska dela po načrtih.

Posebno se priporoča vsem kmetovalcem za: mehe za žveplanje po zadnjem sistemu, škropilnice za vitrijol, polivalnike za vrte. Novost: ventilatorji za dimnike. Poprave se izvršujejo točno in po zmerni ceni.

SVOJI K SVOJIM!



Peter Gotič

čevljarski mojster

GORICA, Raštelj 32 (v lastni hiši).

PODRUŽNICA

v Gosposki ulici šte. 1. nasproti „Monta“. Sprejema vsakovrstna naročila po meri in poprave. Naročila z dežele se razpošiljajo po pošti.

Velika zaloga vsakovrstnih izgotovljenih čevljev.

Edino zastopstvo najboljšega čistila (krema) za čevlje in usnje v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Pazite na znamko in zahtevajte izključno le take škatle, ki nosijo grb sv. Cirila in Metoda. Vsi drugi izdelki niso pravi.

CENE ZMERNE

Proda se več kosov

parceliranega zemljišča za stavbe.

Lega krasna in zdrava. Isto se nahaja v mestu in obenem služi za letovišče.

Natančneje se izve pri lastnikih: Katerina in Rajmund Gorian, Gorica Via Teatro 4

— Cromwell misli na vse, Cromwell ima za vse čas; in ubogajte me, dragi prijatelj, ne izgubljamva midva svojega časa, zakaj dragocen je. Prej ne beva na varnem, dokler ne vidiš Mazarina, in...

— Vraga! pravi Porthos, in kaj mu porečeva, Mazarina?

— Pustite to skrb meni, imam že načrt; kdor se zadnji smeje, se smeje najslajše. Cromwell je zelo močen; Mazarin je zelo zviti, a ljubše mi je vendar, da imam opraviti z njima nego z ranjnim gospodom Mordauntom.

— Ah! pravi Porthos, kako prijetno je reči »ranjki gospod Mordaunt«!

— Da pri moji veri! pritrdi d'Artagnan; toda na pot sedaj!

In ne da bi izgubila le trenutek, sta krenila oba naravnost v smeri proti Parizu, spremljana od Mousquetona; in če je bilo temu preteklo noč mraz, mu je bilo pa zato sedaj že čez četrta ura pravnoče.

XVII.

Povratek.

Athos in Aramis sta ubrala pot, ki jima jo je bil označil d'Artagnan ter hodila kakor hitro sta le mogla. Zdelo se jima je, da bi bilo bolje, če ju zgrabijo blizu Pariza nego daleč.

Vsak večer sta zarisala na zid ali na šipo dogovorjeno znamenje, ker sta se bala, da ju ne bi po noči prijeli; toda vsako jutro sta se na svoje veliko začudenje vzbudila prosta.

Čimbolj sta se bližala Parizu, tembolj so se razblinjali kakor sanje veliki dogodki, pri katerih sta bila navzoča in ki so pravkar še razburjali Angleško, dočim so nasprotno stopili prednja oni dogodki, ki so vznemirjali med njuno odsotnostjo Pariz in province.

Med temi šestimi tedni njune odsotnosti se je zgodilo v Franciji toliko majhnih stvari, da so tvorile te skoro velik dogodek. Ko so se Parizani vzbudili ono jutro brez kralja, brez kraljice, jih je ta brez zelo vznemirilo; in odsotnost Mazarinova, ki so si jo tako želeli, jim ni mogla nadomestiti odsotnosti onih dveh visokih begunov.

Prvi občutek Parizanov, ko so zvedeli o onem begu v Saint-Germain, pri katerem smo bili s čitatelji v duhu navzoči, prvi občutek je bil občutek, ki ga imajo otroci, kadar se vzbude po noči ali sami. Parlament se je vznemirilo, in sklenilo se je, da pošče kraljico deputacija ter jo prosi, naj ne pušča Pariza dalje brez svoje kraljeve navzočnosti.

Toda kraljica je stala še pod dvojnimi vtisi zmage pri Lensu in ponosa, ki ga je čutila vsled svojega tako srečno izvedenega bega. In tako ni kraljica poslancem samo odklonila vsprejema, temveč čakati so morali celo zunaj na cesti, kjer jim je izročil kancelar, oni isti Séguier, ki smo ga videli v prvem delu tega romana, kako trdovratno je zasledoval pri kraljici neko pismo vprav do njenega korzeta, dvorni ultimatum, v katerem je stalo, da če se parlament ne poniža pred kraljevim veličanstvom ter ne obsodi vseh vprašanj, ki so privedla do razpora, ki loči dvor in parlament, bo Pariz naslednjega dne obkoljen; da je celo kot uvod k tej oblegi vojvoda orleanski zasedel

most pri Saint-Cloudu, in da je zavzel Princ, še ves obdan z bliščem svoje zmage pri Lensu, Charenton in Saint-Denis.

K nesreči je ta odgovor dvora, ki bi si bil z zmernim odgovorom morda zopet pridobil precejšnje število pristašev, k nesreči torej je ta grozeči odgovor napravil čisto drugačen učinek nego je dvor pričakoval. Ta odgovor je ranil ponos parlamenta, ki je čutil v meščanstvu močno zaslonbo, ker je dalo temu Brousselovo pomiloščenje zopet njegovo polno moč, in parlament je odgovoril na to odprto pismo z izjavo, da je kardinal Mazarin notoričen povzročitelj vseh nereditij; proglasil ga je za sovražnika kralja in države ter mu naročil, naj zapusti dvor še isti dan, Francijo pa v osmih dneh, in če po preteku tega obroka ne uboga, tedaj pozivlja parlament vse kraljeve podložnike, da ga izženejo.

Ta energičen odgovor, katerega dvor niti v sanjah ni pričakoval, je postavil hkratu Pariz in Mazarina v izjemno stanje. Vprašanje je bilo le, kdo zmaga: parlament ali dvor.

Dvor se je tedaj začel pripravljati na napad, Pariz pa na obrambo. Meščani so se bavili torej z vsem, s čimer se bavijo pač navadno meščani ob času vstaje, to se pravi, razpenjali so verige in prekopavali ceste, ko jim je prišel na pomoč pod koadjutorjevim vodstvom princ Conti, brat princea Condéškega, in vojvoda Longueville, njegov svak. Sedaj so bili zavarovani, zakaj imeli so na svoji strani dva pristna princea in poleg tega so bili po številu močnejši. Ta nepričakovana pomoč je došla Parizanom 10. januarja.

(Dalje pride.)

Domače vesti.

Odkupila od voščil za novo leto. — Apelujemo na naše p. n. občinstvo, da se odkupi od voščil za novo leto z darovi v dobrodelne namene; posebno priporočamo prepotrebno „Dijaško kuhinjo“ v Gorici in našo družbo sv. C. in M.

Vse one gg. naročnike, ki še niso plačali letošnje naročnine, prosimo, da storijo to čim prej, ker gre leto h koncu.

Vesele božične praznike vošči vsem p. n. naročnikom in semisljenikom uredništva „Soče“.

Darovi za „Dijaško kuhinjo“. — Leop. Pavletič, veleposestnik v Gabrijah je poslal 10 K, Ant. Erzetič, veleposestnik iz Krmina 2 K, Ant. Boltar, gostilničar v Solkanu, je nabral med svojimi gosti 5 K. — Na račun mesečnine je prišlo 25-30 K.

Ziveli darovalci! Novo leto pa naj priinese še novih posemovalcev!

Za „Dijaško kuhinjo“ je nabral g. Ant. Možina pri svatbi Ličnovi-Mrevljevi dne 2. decembra pri slavnosti v Brjahu K 15.

(Po toliko se je nabralo tudi za družbo sv. Cirila in Metoda ter za bralno društvo v Brjahu).

Za božičnico smo navedli zadnjič darovani znesek 28 K; darovali so gg.: dr. J. Vilfan, zupan in dež. poslanec v Iadovljici za božičnico v Krmini 10 K; za božičnico v Gorici: prof. A. Graiz 2 K, šolski svetnik A. Fras 2 K, vadm. učitelj Fr. Šivec 1 K, prof. A. Ipavec 1 K, E. Klavžar 1 K, prof. Žilih 4 K, gozd. viš. oskrbnik Rustia 2 K, Neimenovana dva po 1 K, dr. Franko 2 K, prof. Košnik 1 K.

Imenovanje v politični službi. Okrajni komisar dr. Egon Pongratz de Zent-Miklos et Ovar je iz Gradišča premeščen v Trst.

Imenovanje pri južni železnici. — Revidentom so imenovani: adjunkti gg. Karol Gabriel pri obratnem nadzorstvu v Trstu; Nikolaj Battestin, postajenačelnik na Opčinah; Nikolaj Fabianich, postajenačelnik v Trzinu; Franjo Cvek, postajenačelnik v Postojni; Ivo Arhar, postajenačelnik v Divači; Josip Gostiša, postajenačelnik v Št. Petru; Peter Mosettig, Josip Pulciani pl. Glücksberg in Viktor Casagrande na postaji v Trstu.

Adjunktom sta imenovana gospoda Franjo Repič in Ivo Frischovitz na postaji v Trstu.

V letu 1908. — Veliko smo trpeli Slovinci v letu 1908. V jubilejnem letu so divjali nad nami Nemci in Lahji, kakor že ne kdaj. V Ptuj so napadli visoki nemški naborniki mirne Slovence, ko so šli k skupščini sv. C. in M., nasproti slovenskim da-

mam pa so se obnašali tako germansko surovo, da tega niti zapisati ne moremo. Prišli so septembarski dnevi, padli sta dve žrtvi. — Vzročitelj žrtve hodi svobodno okoli, ptujski zupan Oruig, ki je stal za nemškimi tolovaji v Ptuj, je bil 2. t. m. pa odlikovan. Smo pač v Avstriji! — V Gorici so čakali na Slovence brez vsakega povoda na ulici laški banditi, oboroženi s palicami, žilavkami in kamenjem; bomba je imela biti vržena med Slovence. — Vršila se huda borba prav v tem letu za naše šolske zahteve. Slov. učiteljske v Gorici, srednje slov. šole in juridično fakulteto. Vihar divja kakor drugje, tudi po naših deželah, ali ta vihar je začel zmetati skupaj razkropljene Slovence v talango, v boj proti agresivnim tujcem.

Nekaj pa le moramo beležiti, kar je za našo deželo veselo znamenje. To so bile letošnje deželnozbornske volitve na Goriškem. Ošabno se je repenčil klerikalizem in se čutil vsemogočnega; z vrha dol je gledal na druge ter si mislil, da je premagal vse. Ali varali so se klerikalni gospodje. Naše ljudstvo je govorilo glasno in jasno odločno protiklerikalno besedo in mogočnjaki so bili poraženi. Iz same jeze in sovraštva so ostanki uganjali obstrukcijo ter prizadajali deželi velikansko škodo. Ustrahovati so hoteli nepokorne volilce še enkrat, toda opravili niso nič; ustrahovani pa bodo tako, da izginejo s površja.

Nepričakovano božično darilo. Glas iz občinstva. „S strahom smo čitali v „Soči“, da so sklenili pekovski mojstri v Gorici povišati ceno kruha vseh vrst pri kilogramu za 4 v. Kruh je že tako drag, sedaj pa še tak povišek. Če se to zgodi, bodo morali mnogotere družine stradati še kruha. Kako se pozna tak povišek, kjer je par otrok v družini! — Ali je res potreba pekovskim mojstrom, povišati ceno kruha tako visoko? Mislimo, da ne. Cena kruha se viša in pada, tako da ima pek pred seboj vendar neko poprečno ceno, ki zanj ni tako neugodna, da bi moral sedaj kar naenkrat povišati ceno kruha tako visoko. Mi vemo, da gre pekovskim mojstrom dobro, da je torej neumestno, kruh dražiti. Že tako je strašna draginja v Gorici; kako je vse drago na trgu in v prodajalnah. Kruh je tudi drag, sedaj pa naj plačujemo vsakdanji živež še toliko dražje. Ljudstvo se mora upreti takemu povišku in zahtevati, da pekovski mojstri opustijo namero: zvišati ceno kruha. — Med prebivalstvom v mestu je velika razburjenost in utegne se pekovi zgoditi še kaj neljubega, ako res povišajo ceno kruha.“

Kranjska hranilnica in slovenski denar. — K člankom pod tem naslovom dostavljamo: „Posestniki delnic kranjske stavbene družbe in zastopniki kranjske hranilnice so eni in isti gospodje. Kranjsko stavbeno društvo zida hiše, vile in hotele v Opatiji, Trstu, Pulju in.

Sedaj se zgodi sledeče: Agenti kranjske stavbene družbe razširjajo med ljudstvom, da „kdor pri nas da zidati, dobi od Kranjske hranilnice toliko denarja, kolikor vsa stavba velja.“ To se tudi v resnici zgodi, n. pr. v Opatiji so takorekoč z denarjem kranjske hranilnice sezidani hoteli in druge stavbe, katere so na milijone in milijone hipoteknega posojila dobili. Če bi danes ti hoteli v Opatiji, Trstu in Pulju prišli na boben, ne dobi Kranjska hranilnica niti polovice izplačanih posojil. Škode je v tem slučaju na milijone, torej je jasno, v koliko varen zavod je Kranjska hranilnica.

Kranjska hranilnica ima na hotelu „Bellevue“ v Opatiji posojila 3 milijone kron. Ako pride hotel danes na boben, se ne proda za polovico tega denarja. Torej tukaj pri eni točki bi bila zguba poldrugi milijon!

Vojaske oves. — Pred tukajšnje okrožno sodnijo je bil klican izvošček 27-letni Josip Pelicon iz Gorice, obdolžen, da je kupoval oves od topničarskega vojaka Antona Dolencu; kupil je 8 vreč, kar znači vrednost nad 50 K. Pelicon je rekel pred sodnijo, da je kupil dve vreči po 5 K, o drugih da ne ve nič; to pa stoji v nasprotju z izpovedbami v procesu proti Dolencu. Pelicon je bil obsojen na 4 mesece ječe s postom vsak mesec.

„Mladost“, katoliški list za katoliško mladino, prinaša obširna poročila o gibanju „čukov“ v Mirnu. Hvali jih in povzdiguje, da se kar kadi hvale in slave okrog Mirna. Kdor pobliže pozna mirenke „čuke“, se mora ob teh slavnostnih zasmejit. Kdaj pa bo poročala „Mladost“, da so bili nekateri gospodje „čuki“ obsojeni v zapor radi napadov na Sokele? Kdaj misli poročati, da so vrli „čuki“ v Št. Ferjannu napadli nekega fanta na veselici ter bi ga bili kdo ve kako obdelali, ako ni prišla pravočasno pomoč?

Brivnice v Gorici bodo zaprte na drugi praznik, to je v soboto, cel dan.

Adam Zanetti in „delo za ljudstvo“. — Prošt Adam Zanetti v Pulju, nekdanji furlanski poslanec, je izginil in ve se, kje se nahaja. Nekateri listi sicer trdijo, da je na Dunaju v nekem sanatoriju, ali sodnija je poprašala tam pa se je reklo, da ga ni. Kje je, se ne ve; so ga že dobro skrili. V javnosti pravijo klerikalci, da je bolan ter da se zdravi nekje. Izginil je Zanetti tisti hip, ko se je začelo rušiti njegovo „delo za ljudstvo.“

Prošt Zanetti je ustanovil v Pulju posojilnico, tiskarno, napravil je „izobraževalno“ društvo z lastno hišo, konsumno društvo itd. Strašno je bil delavcu in agilen pri tistem takozvanem delu za ljudstvo. Ali vse to gospodarstvo je bilo skrajno lahkomišno, in prišlo je, kar je moralo priti; prišel je polom — don Zanetti je pa izginil. V posojilnici, kjer je dajal posojila brez potrebne ga-

rancije, je krah, in polomilo se je tudi konsumno društvo, kar je dalo glavni udarec, da se je podrla v Pulju, „delo za ljudstvo“. Mašil je in mašil, tudi cerkveni denar je izrabljal, končno je prišel generalni krah in propad. Lepa slika iz „katoliške organizacije“. — Te dni je bil predložen duhovski oblasti od neke banke ček za 4900 K s podpisom Zanettijevim, da ga izplača. Duhovska oblast pa je rekla, da ne ve nič o tem, da je to samovoljno dejanje Zanettijevo ter je naznanila slučaj sodniji.

Saj pravimo vedno, da je klerikalno gospodarsko delo brez glave in zato škodljivo ljudstvu. Sedaj imajo opravila s sodnijo ljudje, ki so zaupali Zanettiju, in koliko jih je prišlo ob svoj denar? „Katoliška organizacija“ tirja povsodi polno žrtve, ker ni nič vredna, ker sloni le na politični zasnovi. Zanetti je hotel imeti v Pulju in okoli katoliško stranko, katero bi pridobil z „delom za ljudstvo“. Delal je in vse skupaj zadelal. On je izginil, njemu se ne zgodi nič — trpeli bodo dragi. Tako je povsodi v takih slučajih. Ko se pokali „katoliški“ konsumi po Kranjskem in Štajerskem, se je tudi nunc skril ali pa si opral roke, ubogi zapeljani kmet je moral pa v zapor.

Zanettijev slučaj govori zopet dosti jasno ter svari dosti glasno pred „katoliško organizacijo“ posojilnic in konsumov.

Salon Central Grand Elektro Bioskop

Piazza Ginnastica - Corso Gius. Verdi - Via della Ginnastica.

Internacionalno gledališče živečih, govorečih, pojočih in igrajočih podob.

12 Veliki slovesni vsposed:

Pariski vrtni. (Interesantne naravne slike). — Dijak kot „babi“. (Humoristične serije). — Plesoči in žvižgači zamorec. — (Komična slika s petjem). — Karbonarji v času italijanske revolucije. (Velika dramatična igra v 20 oddelkih). — Nobečeni uče priči. — (Komična predstava za smejanje). — Živeče karikature. — (Komične črtovalne slike). — Potrti sre. — (Velika pretresljiva igra iz navednega življenja v 30 naporih slikah). — Bela obleka. — (Komična predstava v 15 oddelkih). — Tat z štirimi nogami. — (Jako komične slike za smejanje).

Predstave:

Ob delavnikih 3 velike predstave ob 5. uri in 8. uri zvečer. Ob nedeljah in praznikih prva predstava ob 10. uri zjutraj in pop. ob 2, 3, 4, 5, 6, 7. in 8. uri zvečer. Ob sredo in sobotah ob 5. uri predstava s posebnim programom za otroke in dijake, kjer plača vsak otrok le 20 vin. v kateremkoli prostoru.

Usaka predstava traja čez 1 uro!

Vsako sredo in nedeljo popolnoma nov vsposed.

Značaji, ki niso značaji.

Tragikomedija v 5 prizorih.

I. PRIZOR.

(Soba je črno drapirana).

Eden iz naroda: Ali stanuje tu naš prvoborilec?

On: Vstopite, vstopite, prav ste prišli! Jaz ne poznam tiste hinavske ponižnosti, pod plaščem katere se tolikrat skriva napuh in prevzetnost! Ne, s ponosom lahko rečem, prišli ste k prvoborilcu našega naroda. Lahko rečem, mnogo samozatajevanja in žrtve me je stalo, da sem prevzel to častno mesto, zakaj jaz se ne silim v ospredje. Toda moral sem to storiti, kajti dolžan sem bil to samemu sebi. Videl sem, kako vladajo po slovenski zemlji povsem nesposobni kretini, mameleki, ljudje brez glave in konfuznih načel! In rekel sem samemu sebi: Našemu narodu treba je močne roke, ki ga bo sigurno vodila skozi vse zmede do onega jasnega cilja, kateri je že od nekdanj naš ideal: do prave, čiste, bratske sloge med nami. Nam ni treba pogubonosne politike drugih narodov, nam ni treba strupenih nauk novodobnih lažipolitikov, zakaj vsi smo Slovenci in katoličani! Čim pa se zavedamo tega, mora pasti med nami vse, kar nas loči. Narod moramo biti, ki je skozi in skozi veren, naroden, kateri bo imel svojo moč ravno v tem, da bodo vsi sloji jedini tvorili voditeljem naroda mogočen piedistal.

II. PRIZOR.

(Par let pozneje; v ozadju velikanška trobojnice).

Eden iz naroda: Bratski boj divja po naši lepi deželi. Nas rodoljube boli, ko

to vidimo. In jaz, ki poznam Vaša naziranja, prišel sem k Vam iskat utehe. Kaj storiti, kako naj si pomagamo?!

On: Prijatelj, zdi se mi, da ste spali! Ali res mislite, da svet stoji? Ali ne čutite, da živimo? In življenje je boj, predragi moj! Naš narod ni zdrav, naš narod bolcha in njegova bolezen zove se — ne ustrašite se! — klerikalizem! Pod krinko vere prilastil si je en stan vso moč na naših tleh; izrabljal je to moč na najbolj ostuden egoistični način in siepci, ki so si tolikrat nepoklicani prilastili politično vodstvo našega naroda, trpeli so to izkoriščevanje v znamenju sloge in vere! O prijatelj, sloga je dandanes bedasta fraza; ako je naš narod veren ali neveren, nas ne briga! Naša dolžnost je, bojevati se proti našim sovražnikom mej seboj — klerikalizmu, in zoperstavljanje se sovražnikom od zunaj — to so naši narodni nasprotniki! Zato rabimo narodne gospodarske organizacije, zato trebamo agitatorjev, zato rabimo navdušenih ljudi, ki pojdejo pod našimi nadzorstvom v boj za naše narodne ideje! Predpogoj vsega pa je stroga disciplina, je slepa pokorščina nasproti vodstvu stranke in to zahtevamo od vsakega in od vseh! Za vseh jamčim jaz z vso svojo osebo!

III. PRIZOR.

(Par let pozneje; on sedi za mizo, na kateri ležijo knjige Spencerja, Kanta, egiptovske sanjske bukve in Brehm's Tierleben).

Eden iz naroda (ponižno potrka in pogledu skozi vrata): ...

On: Ali prihajate k meni kot odvetniku? Ne? Potem, prijatelj, nimate ničesar iskati pri meni! Posvetil sem vse svoje moči svojemu stanu in (pokaže na knjigo)

znanosti. Glejte, velikanskih žrtve me je stalo, da sem bil voditelj naroda. Hotel sem naš narod povzdigniti gospodarsko in duševno. Toda bil sem sam, nihče me ni umel. Med vsemi goriškimi Slovenci ni bilo enega razumnega človeka, kateri bi bil umel moje težnje, moje dalekosežne načrte, kojih izpeljava bi bila prenovila goriško zemljo! Potem ni čuda, da ni šlo — videli ste, da sem propadel pri volitvah. Dobro! Propadel sem, a nehvaležni naj vedo, kaj so izgubili z menoj! Umaknil sem se iz javnega življenja — naj nadaljujejo začeto delo! Bodete videli, kakšen bankerot bo to! In dotlej se ne ganem! Ne, ne, ne ugovarjajte! Mi rabimo poloma, da ljudje spoznajo, kaj so izgubili. In potem pride zopet moja ura! Niso mi hoteli biti pokorni brezpogojno, — dobro, — naj poginejo v svoji nesposobnosti. Jaz ne ganem z mazincem. Potem pa primem zopet z železno roko vajete in — prijatelj — te ure čakajte!

IV. PRIZOR.

(Par let pozneje; na mizi je kita sirka, zraven jerebas krompirja. Prisotnih več agrarcev, katerim govori).

On: Kmetje se hočete združiti! Ustanoviti si hočete svojo stranko! O imenitna ideja, zlata vredna ideja, katero sem sprožil jaz že pred 10 leti! Edini stan, ki kaj velja, edini stan, za katerega sem se poganjal celo svoje življenje. Ali nisem morda sprožil misli, naj se odpravijo odvetniki? Ali jih nisem, ko sem bil še sodnik, stiskal in pestil, črtal račune, sramotil pred strankami v sodni dvorani? Zakaj sem to storil? V korist kmetov, kajti dasi sem zdaj tudi sam odvetnik, ne izvršujem tega posla radi zaslužka, ampak iz ljubezni do kmeta, kateremu tako lahko pomagam na vse načine!

In kako moč bo imela kmetška stranka! Kaj so drugi stanovi proti njej, kaj druge stranke! In govorimo resnico: ali ni agrarna stranka na Goriškem edina stranka, ki ima pravico do obstanka? Gotovo. Samo gotovih oseb se morate izrebiti, onih, ki izrabljajo denarne zavode v svoje koristi. Vsi drugi se lahko zjedimo v tako veliko stranko, vsi, kar nas je, klerikalci in naprednjaki. Ako se zavzamete za to mojo idejo, bodite prepričani, da vam bom stal vedno ob strani, — moja pomoč vam je zagotovljena! Predpogoj je le, da je stranka v resnici agrarna in pa, — da ni notri tistih oseb!

V. PRIZOR.

(Nekaj pozneje; vse je rdeče).

On: Jedina dosledna stranka je socialnodemokratska. Od nekdanj bil sem njen tih pristaš in zastopal socialnodemokratska načela. Perhoresciral sem vedno narodnosne borbe; jedini jaz sem bil, ki sem se boril proti nasilnemu kapitalizmu, proti buržoaziji. S studom sem zrl na naše stranke, ki se borijo za svoje žepe, za pozicije. Demokratizem poznam le jaz sam. Kake stranke so to? Stranke trgovcev, obrtnikov, učiteljev, kmetov in odvetniških kandidatov! Torej stanovi, ki tvorijo le majhen del našega naroda. Širokih delavskih mas ni v njih. Na čelo teh se postavim. Prodajam svoje miše in razdam vse ubogim, sam pa pojdem med ljudstvo kot nov apostol mejnarodne vseosrečujoče židovske socialne demokracije, oznanjujoč boljše dneve narodu in socialnodemokratski stranki!

(Navdušen neha; nakrat mu klone glava na prsi, iz katerih se mu izvije globok vzdihljaj: „O da bi bil stopil na čelo agrarni stranki — ali pa vsaj narodni delavski organizaciji!“ Mej tem, ko se mu debela solz a po licu, pride jecajo zastor.)

Božičnica „Slovenskega kluba“. — Poslanci „Slovenskega kluba“ so zložili od svojih poslanskih dijet 1825 K, ki so se razdelile tako-le: Dijaški kuhinji v Gorici 725 K, za šolo družbe sv. C. in M. v Krmini (priprave poslopja) 575 K, Narodnemu skladu za dijaške podpore 275 K in 250 K. — Posamični so darovali pa še v druge namene, ki niso označeni v tem razkazu.

Deželni zbor. — „Corriere“ je pisal, da utegne biti deželni zbor sklican. V isti sapi pa je izjavil, da ostanejo laški liberalci na znanem stališču gledé deželnega odbora, t. j. da zahtevajo za se oba laška odbornika, torej s tem neomejeno gospodstvo v deželni hiši. — Ake je tako, tedaj deželni zbor ne more biti sklican. Nove volitve pa vzamejo laškim liberalcem — glavarja in morda še jednega odbornika. Ali bodo potem na boljsem?

Ob gostovanju slov. deželnega gledišča v Ljubljani 3., 4. in 5. januarja se uprizori prvi večer burka „Vražja misel“ in tretji večer burka „Veleturist“, ki je celó v Ljubljani dosedaj še niso igrali, in bo torej na našem odru igrana vprvo. Pri tem gostovanju nastopi tudi subreta gđ. Hadrbolcova.

Planinski ples v Gorici. — Soditi po pripravah za ta ples, obeta biti jedna najlepših prireditelj v bližnjem predpustu. Ples se bo vršil, kakor že naznanjeno, 1. febr. 1909. Umetniški aranžma, dekoracije itd. je v rokah slikarjev prof. Gvaiza in Žnidarsčiča. Opaža se že sedaj veliko zanimanje za ta ples, povdarja se pa, da vprašanje toaleta ne bo igralo pri tem čisto nobene vloge; priporoča se turistično obleko, sicer pa narodno nošo ali navadno promenadno obleko; bela toaleta in salonska obleka sta izključeni.

Božičnica. — V soboto, nedeljo in včeraj so bile Božičnice v slovenski šoli v Ločniku, Krmini in pri soškem mestu v Pevni. Obe podružnici v Gorici sta poskrbeli obilo darov v obleki, obuvalu, šolskih potrebščinah in jestvinah. Otroci so uzorno nastopali. — Poročila so nam obljubljena.

iz Podgore. — Veselica otroških vrteev v Podgori se je vršila v nedeljo 20. t. m. v dvorani g. Breganta. Občinstva je bila dvorana natlačeno polna. Vse točke vspehoda so bile prav dobro izvajane. Posebno zahvalo zasluži gđica K. Cargo, katera je v veliko požrtvovalnostjo pripravljala in učila otroke; obenem tudi g. čna Bunc. Take veselice se sploh še ni videlo v Podgori. Preplačali so vstopnino in darovali: g. Leo Wodiczka, ravnatelj v tovarni 10 K in vrečo sladčič; družina Klančič (župan) 6 K in približno 60 kg jabolk; g. Mermolja Franc, višji delovodja 2 K, A. Bandelj 3 K, kurat Golob 3 K, učitelj Budai 2 K, T. Hribar iz Gorice 5 K. Zahvala gre tudi tamburašem: Pevskega in tamb. društva „Podgora“, kateri so vsako nagrado v prid otroških vrteev odklonili.

Koncert pri Jelenu. — Na praznik sv. Štefana ob 8. zvečer bo vojaški koncert v prostorih hotela „pri Zlatem Jelenu“. Vstopnina 40 vin.

S prenovljenjem in pomnoženjem prostorov je izvršen zadnji poskus, da se dožene, ali slovensko občinstvo čuti potrebo, da ostane to podjetje v slovenskih rokah. — Ako slovensko občinstvo misli, da so mu vsi ti prostori potrebni le tedaj, ko se vrši tu kaka izključno narodna prireditelj, ki poidi od tu vse tujerodce, tedaj dokazuje, da hoče podjetje le izkoristiti in docela uničiti. Od tu so srečno pregnani vsi Neslovenci. Ali naj gredo še Slovenci za njimi? — Uprava se pošteno trudi, da vstreže vsem opravičenim zahtevam; zato je potrebno, da tudi naše občinstvo začne prav ceniti pomen tega podjetja za veljavo in ugled goriških Slovencev.

O laškem otroškem vrtecu na Blanci je pisala Gregorčičeva „Gorica“, pa z namenom, da odvrne bralce od misli, da „Šolski Dom“ ne vrši svoje dolžnosti. Resnica pa je in ostane, da je ne vrši, odkar je postalo Gregorčičeva politična postojanka. Gregorčič se prav pridno poslužuje te postojanke, zlasti ob volitvah. Gregorčiču pa ni mar, da bi skrbel za to, da se vrši naloga „Š. D.“, marveč mar mu je za to, da si je preskrbel novo stavbo za obsežno stanovanje zase, za tiskarno in uradništvo listov; za to mu je mar, za nalogo „Š. D.“ pa se toliko briga, kolikor za lanski sneg. Na Blanci ob novem kolodvoru bi čisto lahko stal slovenski otroški vrtec, ako bi bil „Š. D.“ to, kar bi imel biti; tako pa išče Gregorčič vse druge „naloge“ s „Š. D.“ Iz-

korisčuje „Š. D.“ v klerikalne politične svrhe, ko pri tem trpi slovenska reč v Gorici, mora pa konečno vendarle prineesti Gregorčiču zaslužno kazen; kajti nazadnje morajo vendar še zaslepljeni sprevideti, da mora biti „Š. D.“ postavljen zopet na neutralna tla, ker le tak bo kos svoji nalogi. — Vse tiste slov. otroke, ki jih polove v laški otroški vrtec na Blanci, bo imel na vesti dr. A. Gregorčič.

Zopet en laški tiček iz kraljestva. — Pred kratkim se je ugnezdil v Gorici neki Luigi Leopizzi in izdajal list „Il paradiso dei bambini“. Nabral je še precej naročnic v Gorici in drugod ter si s tem „špogal“ življenje, kakor kak velik gospod. Ko ni bilo več denarja, je lepo izginil in pustil naročnike, če tudi so mu marsikateri plačali za celo leto. — Pa kaj se boče, iz blažene Italije prihaja polno takih tičkov in naši neodrešenci jim seveda gredo na roko.

V Dutovljah je eksplodiral kotel v hiši g. I. Ukmarja, kjer se proizvajal acetilenov. razsvetljava. Bilo je slišati kakor strel iz topa, hiše so se tresle, 50 šip je razbitih. Gosp. Ukmarju, ki je bil poleg kotla, se k sreči ni zgodilo nič hudega.

Umor in samomor v Sestlanu. — Našli so v apnici, v kateri je bila voda visoka le okoli 80 centimetrov, truplo poročene žene Jožefe Škabar in delavca v kamenolomu Mihe Grabar iz Žminja v Istri. — Poslednji je več časa ljubkoval s pravkar omenjeno ženo, ter se sumi, da jo je s silo vtopil v apnici in potem še sebe. Pri njem so našli dolg nož, revolver in 25 patron.

Padel je na ledu 20-letni Andrej Slejko ter si zlomil pri padcu levo roko.

Odprti lekarni. — Jutri in pojutrišnjem popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Cristofoletti-Kürner; v nedeljo popoldne pa bosta odprti lekarni Girioncoli Glühlich. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba od 27. t. m. do 3. jan. 1909.

Zveza narodnih društev.

Predsedništvo „Zveze narodnih društev“ opozarja tem potom vsa svoja društva na društvene knjige, katere je založila „Goriška tiskarna“. Sedaj se bliža čas rednih letnih občnih zborov in želeli bi bilo, da si omislijo društva omenjene knjige, katere olajšujejo odbornikom njihovo društveno poslovanje in so pri tem zelo pregledne za slučaj revizije od strani kakega odposlanca „Zveze narodnih društev“. Te knjige so: „Imenik članov“, „Blagajnikova knjiga“ in „Inventar imetja“. Vsak odbornik se lahko sam uvede na prvi pogled v lažje poslovanje potom teh novih društvenih knjig.

Predsedništvo „Zveze narodnih društev“ se zopet obrača do p. n. občinstva s ponovno prošnjo po knjigah. Res so se v tem pogledu izkazale nekatere rodoljubkinje in nekateri rodoljubi in darovali Z. N. D. vse polno lepih knjig, katere že služijo svojemu namenu po Gorah, po Krasu, po Goriški okolici, po Brdih in po ajdovskem okraju. Toda vedno se oglašajo nova društva, ki hrepene po najkoristnejšem razvedrilu v dolgih zimskih večerih. V kratkem času razpošlje Z. N. D. zopet celo vrsto serij iz svoje centralne knjižnice po deželi. Da bo zamogla i nadalje izvrševati Z. N. D. to velevažno nalogo, prosi zopet občinstvo za knjige pravne za vaše knjižnice. Prepričani smo, da se dobi tuptam še marsikatera knjiga, ki bi, rešena pozabnosti, rodila med priprostim ljudstvom stoteren sad.

Ustanovni občni zbor „Kmetško-izobraževalnega društva“ v Vipolžah se je vršil v nedeljo dne 20. decembra ob lepi udeležbi društvenikov. „Zvez narodnih društev“ je zastopal Damir Feigel, ki je pojasnil pomen izobraževalnih društev s posebnim ozirom za goriške Slovence. Pri volitvi odbora so bili izvoljeni: Franc Školaris predsednik, Ivan Školaris podpredsednik, Olga Prinčičeva tajnika, Josip Školaris 49 blagajnik, Josip Zorcut 102, Andrej Jakončič, Pavlina Školaris odborniki, Josip Jakončič, Andrej Bensa preglednika. — Novo društvo bo naročeno za enkrat na sledeče liste: „Soča“, „Edinost“, „Naš glas“, „Gorica“ in „Primorski gospodar“. Društvo

bo imelo lep mešan zbor. Želimo temu mlademu društvu kar največ uspeha!

Javno zahvalo izreka tem potom predsedništvu „Zveze narodnih društev“ slavni „Slovenski Matici“ v Ljubljani za podarjene knjige, s katerimi se je precej povečala centralna knjižnica Z. N. D.

„Narodna Čitalnica“ v Sv. Luciji priredi dne 3. januarja 1909. veselico. Vspored veselice se objavi pravočasno.

Braino in pevsko društvo „Kras“ v Opatjem selu bo imelo dne 27. t. m. svoj redni letni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Poročilo tajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Raznosterosti. Občni zbor se vrši ob 1/2 ure popoldne in ako bi ne bil sklepčen, se vrši pa 1/2 ure pozneje ob vsaki udeležbi članov.

iz Renč. — Tukajšnje pevsko in bralno društvo „Svoboda“ sklicuje dne 29. t. m. ob 1/2 8 uri zvečer v društvenem prostoru svoj redni občni zbor. — Nadalje se naznanja, da priredi društvo „Svoboda“ dne 10. januarja 1909. v dvorani g. Žnidarčiča lepo veselico s plesom, pri katerem svira vojaška godba. — Vspored se objavi pravočasno. — Ta veselica je tista, ki se je imela prirediti 22. novembra 1908.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico so določene tako, da bodo volilci morali odposlati glasovnice najdalje do 4. januarja na glavarstva v Tolminu, Gorici, Sežani ali Gradišču (v Gorici magistratu), prave volitve se bodo pa vršile 12. januarja za trgovski, 13. za obrtni odsek.

Ako ne bo vmes kake spremembe vsled višjega ukaza, prosimo:

Gospodje župani in tajniki naj si natančno zabeležijo dan, kdaj so dobili v razdelitev izkaznice in glasovnice. To naj naznanijo v Goričo Trgovsko-obrtnemu društvu. — Pazijo naj, da se ne zgubi niti ena izkaznica, vsako glasovnico naj volilec pravilno podpiše. — Kar se tiče načina volitve, prosimo nujno, naj se ravna po okrožnici, ki je razposlana. — Naj se ne odtegne takemu delu niti eden!

Apel na vsa županstva. — Gospodje župani in tajniki! Dobili ste okrožnico Trgovsko-obrtnega društva o volitvah v trgovsko zbornico. Nujno se pozivlje vse gg. župane in tajnike, da se ravna po tej okrožnici! — Prosimo vsaj do 30. t. m. vse glasovnice pravilno podpisati! — Na delo! Nikdo naj ne zanemari svoje dolžnosti. Kdor to stori v kljub takim prošnjam in zakrivi neuspeh, — bo nosil sam vso težko odgovornost pred slovensko javnostjo.

Devetnajst novih obrtno-nadaljevalnih šol. — Naša trgovsko-obrtna zbornica, ki se čim dalje bolj zavzema za napredek rokodelstva, je ustanovila devetnajst novih obrtno-nadaljevalnih šol v naši deželi in sicer v Muši, Št. Lovrencu pri Muši, Ajdovščini, Ogleju, Čaplunju, Fari, Pijuničelu, Gradežu, Moraru, Pijerisu, Perteolu, Rudi, Romans, Ronkah, Zagraju, Sežani, Tapoljanu, Tercu in Tolminu.

Odkar se morajo učenci raznih rokodelstev v smislu zakona z dne 5. februarja 1907 drž. z. št. 26. tri leta praktično vežbati, predno se dopuste k izpitu za uspešljive delavce, dočim zadošča jednoletna praksa za one osebe, ki so izvršile tri tečajje obrtno-nadaljevalne šole, nastala je povsod potreba takih nadaljevalnih šol.

Vlada, ki obrača že več let sem veliko skrb na pospeševanje industrije in obrti in ki je v namen, da bi tudi na tem polju ne bi storili vse, kar se storiti da, pred njo vstanila ministerstvo javnih del, post. je tudi krepko s pomočjo deželnih uprav, trgovskih in obrtnih zbornic in prizadetih občin ustanovitev obrtno-nadaljevalnih šol.

Baš v nam, da priskočijo materialno na pomoč vladi in gori navedeni činitelji, pospešila je trgovsko-obrtna zbornica ustanovitve gori označenih devetnajst obrtno-nadaljevalnih šol ter se je obrnila na deželni odbor s prošnjo, da bi le-ta predlagal deželnemu zboru, naj bi dovolil primerno letno podporo za vsako gori navedeno šolo.

Deželni odbor bode ta predmet toplo priporočil deželnemu zboru.

Tako čitamo v „Samoupravi“. Čitatelj vidi, kako obrača trgovsko-obrtna zbornica

veliko skrb v malo Furlanijo in kako zane-marja slovenski del dežele.

V špadijskih zadevah za Ljubljano se pripo-roča slovenska tvrdka I. Škerlj. Raazinger je nemškutar.

Dostil vina je še po vinorodnih delih naše dežele. Polno vina je, do brega, le kupcev ni, da bi pokupili vino. Vabi se torej vinotržce in krčmarje, da se preskrbijo z dobrim vinom iz naše dežele, posebno krčmarje in vinotržce iz drugih dežel. — Lotiti pa se moramo dela v ta namen, da si potom združništva in dobrih zalog v tujih krajih sami priborimo kupce, da se dobri goriški vinski pridelek proda po taki ceni, kakoršno zasluži. Naši vinogradniki ne smejo čakati le doma, odkod se prikaže kupec, marveč veu, na trg, moramo s pridelki!

Oznaniilo glede vlozbe napovedi za odmero osebnega dohodninskega davka in osebnega davka od viših službenih prejemkov in prihodninskega davka za leto 1909. — Po § 202 zakona od 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 o neposrednih osebnih davkih dolžan je vsak osebnemu dohodninskemu davku podvrženi podati vsako leto napoved o svojih davku podvrženih dohodkih v roku, ki ga določi finančna deželna oblast. Te dolžnosti so glasom § 204 omenjenega zakona praviloma oproščene le osebe, katerih davku zavezani dohodki ne presegajo 2000 kron, toda tudi te le, dokler jih ne pozove davčna oblast ali predsednik priredbe komisije. — V svrhu odmere osebnega dohodninskega davka in osebnega davka od viših službenih prejemkov za leto 1909 pozivljajo se vse osebe, ki so v neposrednje državnem mestu Trstu, v pokneženi grofiji goriško-gradiščanski, ter v mejni grofiji istrski v smislu § 153 navedenega zakona podvržene osebnemu dohodninskemu davku, ter obvezane podati napovedi, da predložijo te napovedi do 31. januarja 1909 po obrazcu uvedenem z naredbo c. kr. finančnega ministerstva od 30. novembra 1905 drž. zak. št. 187 pismeno ali jih dajo ustmeno na zapisnik na pristojni davčni oblasti I. instance, t. j. v neposredno-državnem mestu Trstu na c. kr. davčnih administracijah, Trst I in Trst II., na Goriškem in v Istri pa na pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih (odnosno na davkarijah, ako ni tam okrajnega glavarstva). — Tiskovine za napovedi se dobe brezplačno pri imenovanih davčnih oblastih I. instance, kakor tudi pri dotičnih davkarijah oziroma županstvih.

Oznaniilo. — V smislu § 201. zakona od 25. oktobra 1896. d. z. št. 220. mora vsak, kedor je v kraljevinah in deželah zastopanih v državnem zboru dolžan izplačevati za eno osebo prejemkov na plačilu ali pokojnini, označenih v § 167 na leto, več kakor 1200 kron, predati vsako leto davčnemu oblastvu naznanilo o osebah, ki imajo pravico do teh prejemkov, navede njih ime, stanovišče in posel, potem višino, vrsto v prejšnjem letu izplačanih prejemkov. — V naznanilih je povedati tisti znesek, ki so ga v resnici dosegli izplačani stalni in izpremenljivi prejemki v letu pred davčnim letom — ako pa se ne drži spodaj navedenega izročilnega roka, pa v dvanajstmesečni dobi pred izročitvijo. Pri izpremenljivih prejemkih je službodavcem prepuščeno, napovedim, zadevajočim zadnje leto, pristaviti tudi napovedi prejšnjih let, ki pridejo ob preračunu priredbene podstave v pošte.

Uzorci za naznanila dobe se brezplačno pri pristojnih davčnih oblastih I. stopinje (torej za Trst in okolico pri gornjih c. kr. davčnih administracij, v Gorici, Gradiški in v Istri pa pri pristojnih okrajnih glavarstvih).

Na Balkanu.

Strah pred Čnogorci. — Kakor se poroča, je bila nastala med vojaki ob čnogorski meji strašna panika, ko se je raznesla vest, da je udrla četa Čnogorcev čez mejo z namenom, da zastrupi vodnjake. Vsi vodnjaki so odslej zastraženi.

Vojaki v Bosni trpijo mnogo, ker so za mnoge napravljene le provizorične iz lesa izbite koče.

Zepet zločin v Bosni. — Poroča se o novem zločinu v Bosni. Na povelje častnika so takozvani vojaki-štrafani ugrabili hčerko nekoga mobamedanca v Prači ter jo zavlekli v jamo, kjer jo je posilil najprej častnik, potem vojaki. Oče je našel hčerko na pol mrtvo ter jo odnesel domov; hčerka ima 13 let. Politična uprava je ponujala 2000 K očetru, da bi molčal, pa ni hotel sprejeti. Vest se je raznesla po Bosni ter neizmerno razburila prebivalstvo.

Odškodnina Avstrije Turčiji. — Berolinski dopisnik „Frankfurter Zeitung“ je baje izvedel iz odličnega vira, da se je Avstro-Ogrska izjavila pripravljeno plačati Turčiji odškodnino 100 milijonov frankov za Bosno in Hercegovino. Iskati pa treba še-le formulo za to odškodnino.

Črnogora se oborožuje z veliko naglico. Mnogo konj za priprego je dobila zadnje dni preko Turčije.

V Kotoru in okoli je preiskovala posebna komisija vsa pristanišča. Našla je mnogo pomanjkljivosti. V Dalmaciji se izvrši kmalu več osebnih sprememb na višjih vojaških mestih. —

Politični pregled.

Deželnozbornske volitve v Ljubljani. — V torek se je vršila dopolnilna volitev v ljubljanski mestni skupini. Oddanih je bilo 965 glasov. Kandidata narodno-napredne stranke: dr. Ivan Oražen in Ivan Knez sta dobila prvi 952, drugi 947 glasov.

Dijete za državnozbornske poslance. — Vlada je izdelala načrt, po katerem se odmerijo poslancem dijete z 8000 K, predsednikom pa z 10.000 K; predsednik bo dobival z ozirom na reprezentacijske troške 30.000 K.

V italijanskem senatu so se bavili z vprašanjem italijanskega vseučilišča v Avstriji. Tittoni je rekel, da se je zahvaliti obstoju trezveze, da je mogla italijanska vlada začeti kako akcijo; našla je pri zaveznicu Avstriji najboljšo razpoloženje; potreba je še, da se bavi s to rečjo avstrijski parlament; dotle da ni treba drugih korakov.

Zarota proti portugalskemu kralju. — Londonski list „Central News“ poroča iz Lizbone, da so te dni odkrili zaroto proti kralju Manuelu. Neki bivši redarstveni častnik je bil določen, da kralja ubije. Atentator se je postavil v zasedo in kralj ima svojo rešitev zahvaliti le hitrosti svojih konj.

Civilna lista turskega sultana. Kakor poroča carigradski list „Tanin“, je finančno ministerstvo sklenilo predložiti parlamentu, da se določi za sultana civilna lista v znesku letnih 16 milijonov turskih lir.

Madžarske vladne stranke zahtevajo zopet od krone posebne koncesije za to, da sprejmejo nujne predloge o volilni reformi in aneksiji. Za to dobe Madžari te le koncesije: ogrski polki skupne armade dobe ogrske zastave in znake, uvede se madžarščina kot razpravni jezik pri vseh vojaških procesih na teritoriju ogrske krone, uvede se madžarščina kot službeni jezik v ogrskih polkih. Cesar je baje pripravil privoliti v to in spolniti Madžarom te zahteve. Tako bodo tudi to pot Madžari izkoristili položaj v svoj prid ter bodo dober korak bliže popolni neovisnosti.

Okrožna depeša Izvolkega se bavi na široko z aneksijo Bosne in Hercegovine; zahteva med drugim, da se mora član 25 berolinske pogodbe glede sperazuma o Bosni nadomestiti z novo določbo o položaju Bosne in Hercegovine.

Razne vesti.

Tržaški škof Nagl bo imenovan najbrže za škofa v Lincu, od tam bi prišel na Dunaj.

Slovansko gibanje na Ruskom. — Na petrograjskem vseučilišču in na politehniku se je ustanovilo „Občestvo slavjanskoj kulture“, kateremu društvu je pristopilo zelo mnogo članov. Ko je profesor Lavrov predaval o slovanskem vprašanju in se posebno zavzemal za Jugoslovane, je bila dvorana napolnena polna slušateljev. Da, tudi ruska akademična mladina je začela pojmovati novoslavansko misel, to je kulturno zблиžanje Slovanov.

V Atlantskem oceanu so divjali v zadnjem času strašanski viharji. Parnik „Teutonica“ so poplavljal kakor hiša visoko valovi. Vendar je ladija srečno priplula na ameriško obal.

Trojni umor na Angleškem. — V malem mestu Maldonu je umoril sin Fredrik Cole svojega očeta, svojega svaka, ki je pritekel na pomoč, in slednjič še sebe.

Kardinal Lecot, škof mesta Bordeaux na francoskem je umrl v Csampéry, ko se je vračal od papeža.

Klerikalizacija šol. — Litomeriški škof je izdal odredbo, s katero prepoveduje vsem katehetom, da ne smejo dati nikakoršnega reda iz veronauka onim učencem, ki ob nedeljah in praznikih niso pri maši in ne prejemajo zakramentov, in najsi bodo tudi stariši vzrok

teh prestopkov zoper cerkveno postavo. Popolno odgovornost zato nasproti šolskim oblastim prevzema cerkvena oblast. Dosedaj smo bili mnenja, da se rodi iz kakoršnega koli šolskega predmeta dajejo zato, da pričajo, ali dotičnik kaj zna, a sedaj nas hočejo prepričati, da se dajejo le kot nagrada za pobožno življenje.

Tuberkuloza pri šolski mladini. — V „Berliner klinische Wochenschrift“ obsoja berlinski zdravnik H. Roeder malomarnost šolskih uradov z ozirom na jetiko. Za vse nalezljive bolezni se bolj brigamo nego za sušico, čeprav je ta bolezen nevarnejša od mnogih drugih. Če primerjamo učinke različnih bolezni, nam je jasno, da je tuberkuloza glavni sovražnik šolske mladine in da se je treba v vsem boju proti nalezljivim boleznim vojevati v prvi vrsti proti jetiki. Prva dolžnost je preiskati vse učence z ozirom na to bolezen. Bolne otroke, ali pa one, ki so sumljive vnanosti in bi mogli biti jetični, te bi morali takoj ločiti od zdravih ter jih poslati v zavode za tuberkulozne in v kolonije, ki bi jih bilo treba ustanoviti v ta namen.

Italijanska učiteljska. — Italija ima za 69 okrajev (provincie) 29 učiteljskih. Izmed teh jih je sedem v gornji Italiji, osem v srednji Italiji, pet na otokih in samo pet za ostalo Italijo. Kalabrija nima niti enega učiteljskega, zato pa največ analfabetov. M. Mandalari priporoča v „I Diritti della Scuola“, naj se ustanovi učiteljske za Kalabrijo s semeniščem. Vsi gojenci, ki se sprejmejo v to semenišče, bi se morali zavezati, da bodo služili deset let v Kalabriji.

Posebno žensko učiteljsko obstoji v Monsu. V njem se odgajajo vaške učiteljice. Smer zavoda je ta, da se naj učiteljice pripravljajo za dobre gospodinje in matere. Zavod ima okolo 40 dvoran, kuhinjo, vrte, dvorišče za perutnino itd., a — samo eno deklo. Vse posle izvršujejo gojenke. Uče se, kako je pripravljati dober in cen obred, čistijo šolo in vse njene lokale, perejo perilo, čistijo obleko, likajo itd., sade cvetice in zelenjavo, uče se streči novorojenčkom, bolnikom, razen tega se uče ženskih ročnih del in vseh predmetov navadnih učiteljskih.

Nova bolezen med otroki se je pojavila na Nižje-Avstrijskem. Bolezen obstoji v tem, da se vname hrbtenica in otrok ohromi.

Knez Lobkovic. — V ponedeljek je umrl v Pragi bivši češki deželni maršal knez Jurij Lobkovic.

Novi naslovi za sodnike. — Cesar je z najvišim odlokom od 16. t. m. odobril, da imajo sodni adjunkti odslej nositi naslov: sodnik, sodni tajniki naslov: okrajni sodnik in okrajni sodniki naslov: okrajni sodnik in sodrijski predstojnik. Sodni tajniki in sodni adjunkti, ki so že istopili iz aktivne službe, bodo zamogli na njihovo prošnjo zadobiti nov naslov, ki odgovarja njihovu dosedanjemu činu. — Avskultanti dobijo naslov: sodni adjunkti.

Za ponesrečene rudarje v Radbodu. — Osrednji odbor za ostale rudarje, ponesrečenih v radbodskem premogovniku, je sklenil razdeliti nabranih 1.200.000 mark v obliki dodatnih rent.

V Berolinu je vladala začetek tega tedna taka megla, da se ni videlo ničesar na 10 korakov. Celo čez dan so gorele vse luči. Nesreč se je zgodilo vse polno, največ dobička so seveda imeli žepni tatovi, ki so bili cel dan na delu.

V Olomucu je bil prejšnji teden pred garnizijskim sodiščem kaznovan korporal 10. dragonskega polka, Franc Tverdek, ker je pretepal na neusmiljen način svoje vojake, na šest mesece težke ječe in degradacijo.

„Narodni dnevnik“ v Celju prične izhajati z Novim letom. Stal bo letno 25 kron. Zasi-gurano je sodelovanje odličnih politikov in rodoljubov.

Rakele na vozu. — Na mestni meji Neapelja so ustavili čuvaji voz, poln raket. Menili so, da je na vozu tudi vtihotapljen tobak, zato so žokali z dolgimi sulicami v košare, na kar so se unele rakele, nastala je eksplozija, ki je zahtevala precej žrtev. En colni uradnik je bil na mestu usmrčen in razmesarjen, drugi je izgubil obe roki, tretji pa oči.

Književnost.

A. Askerc: Akropolis in piramido. — Cena broš. K 3, eleg. vez. K 4-50 v, po pošti 20 v več. Nova knjiga, polna lepih slik iz Grške in iz dežele piramid; verzi gladki, vsebina

prikupljiva. Pač Askercovo delo, katero najtopleje priporočamo.

Slavjanski mir, ježemjesačni žurnal literatur, iskustva kritiki i idejnago občenijsa. — Prva številka tega novega mesečnika leži pred nami. V programu pravi, da hoče biti ruske-mu čitajočemu občinstvu tolmač vseh boljših književnih sil vseh Slovanov. — Na prvem mestu pričena s prevodom Cankarjeve „Hiša Marije Pomočnice“. — V listku pa prinaša kratek uvod o Slovincih, potem pa obširno študijo o Cankarju. Nadaljevanje bo sledilo. Piše to Lev Savin. —

Slavjanski Mir stane za nas 3 rublje. Naroča se ga lahko v knjigarni Gabršček.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglaš obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihte ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Ignac Strgar, gostilničar in trgovec — Sužid domač tropinovec in slivovec, ki ga oddaja od 56 l naprej. Na zahtevo se pošiljajo uzorci. — Cene zmerne.

S prvim januarjem se odda lepa, na novo opremljena soba s prostim vhomom v sredini mesta. — Naslov se izve v upravnistvu.

Čitalnica goriska sprejme nemudoma v službo kot društvenega slugo poštenega in popolnoma zanesljivega človeka, ki zna pisati in brati. Prednost ima rokodelce in sicer krojače. Pogoji se zvejo pri društvenemu predsednistvu vsak dan od 11. do 12. ure v društvenih prostorih.

Na prodaj je velika hiša v St. Petru pri Gorici. Da se z malimi troški moderno ustrojiti. Hiša stoji na ugodnem mestu. Cena je 28.000 K. Naslov pove naše upravnistvo.

Poprava in komistjska zaloga dvokoles in št. valnih strojev pri

BATJELU

Gorica

Via Duomo 3-4.

Prodaja tudi na mesečne obroke.

Novi ceniki franke.

Stara dvokolesa se emajlirajo po ceni z ognjem.

+ M. Gal +

v Gorici le na tekal. Jss. Verdija il.

Ugodna prilika!

Božična darila

po znižanih cenah le do Božiča! — Velika izbira tu- in inozemskih dišav. Razno milo v krasnih zavojih. — Toaletni predmeti. Raketi in drugo za tenis. Diabelo-igre, žoge itd.

Samo do Božiča!

Odlikovana tovarna pohištva

Fran Povšič

GORICA — Ulica sv. Petra št. 17. — GORICA

ima v svoji zalogi in izdeluje vsa v mizarsko stroko spadajoča dela, kuhinjska in sobna, najfinejša in najpriprostejša, bodisi v starogrškem ali bareknem ali modernem, secesijonističnem slogu. Cene so nad vse zmerne. Trpežnost blaga je zajamčena.

Posebno se priporoča

novoporočencem.

M. Horvat

klobučar

v Gorici, Gosposka ulica št. 12.

Edina izdelovalnica raznovrstnih čepic za društva.

Posebnost: Čepice za gg. kolesarje.

Velika izber raznovrstnih klobukov. Cene zmerne blago prve vrste.

Anton Kuštrin

trgovec z jedilnim blagom

v Gorici, Gosposka ulica št. 23.

priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega in kolonijalnega blaga na debelo in drobno. Vse blago je prve vrste, cene nizke, postrežba točna in solidna. Blago se pošilja po pošti in železnici, v mestu pa na dom ako žele gg. odjemalci.

Naznanilo. — Na razna vprašanja slav-nega občinstva si dovoljujem naznaniti, da se toči pravo plzensko pivo »prazdroj« v Gorici v hoteljskih restavracijah, in sicer:

v hotelu Pri pošti
„Union“
Pri zlatem jelenu
„Tri krone“
ter da ga oddajam na debelo iz zaloge v sodčkih po 100, 50 in 25 litrov.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

A. I. Pečenko,

zalagatelj za Gorisko-Gradiščansko v Gorici, tek. Josipa Verdi 20./28.

N. B. Kdor pije plzensko pivo pri »Zlatem jelenu« prispeva 25 vinarjev pri hektolitru za »Dijaško kabinjo«.

Ivan Kravos

na Kornu št. 11. GORICA na Kornu št. 11

sedlarska delavnica

in zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalogi različne konjske potrebščine, kot: kovčage, torbice, denarnice, listnice itd. — Izvršuje in sprejma v popravo različne koleseljne in kočije.

Popravila se izvršujejo točno.

Cene zmerne.

Telefonska žica.

Legenda.

Ruski spisal Doroševič.

Dogodilo se je na modrem Kitajskem, v znamenitem mestu Peking-u. Minister Tun-Li je sanjal, da se je nekateri vzbudil iz spanja, da ni mogel več zaspati, da je letel ob prvem svitu k prvemu ministru, ga vzbudil in mu rekel:

„Najpametnejši med nami! Včeraj sem toliko razmišljal o državnih zadevah, da sem se utrudil in zaspal. Sanjalo se mi je, da sem te naprosil za takojšnje sklicanje ministerskega sveta. Iz zgodovine ti je znano, da imajo sanje velikih mož velik vpliv na usodo dežele.“

Prvi minister je odgovoril:

„Uporabiti se mora vsako priliko, da se sliši nasvet modrih mož!“ In koj je ukazal, naj se skliče ministerski svet.

Solnce še ni doseglo svoje najvišje točke, ko so bili ministri že polnočevilno zbrani. Drug drugega so se izpraševali po zdravju, pili so čaj, šli so nato v dvorano imenovano »dvorano modrosti« in so sedli okrog mize tako zvane »mize bistroumnosti.«

Tun-Li se je vsem globoko priklonil in vprašal:

„Smo li zmogni?“ Ministri so se molče pogledali.

Neumen je, kdor neumno poprašuje. Toda tisočkrat neumnosti je oni, kdor odgovarja na neumna vprašanja.

„Smo li vsemogočni?“ je vprašal Tun-Li.

Ministri so zrl v državni list, ki se je imenoval »Kitajsko.« Tam je stal tiskan odgovor: »Da!«

„Ali zamoremo kitajsko državo prenoviti in jo vzbuditi k svežemu življenju?“ je vprašal Tun-Li.

„Zato smo pa tukaj!“ so odgovorili ministri.

„Ali zamoremo ugnati oni duh nemira, kateri se je polastil naše države?“ Ministri so skomiznili z rameni:

„Kdo dvomi o tem?“

Tun-Li se je priklonil ter govoril:

»Vsa ona vprašanja, katera so bila sedaj vam stavljen, mi je danes v sanjah staval oni hudič, kateri je po mnenju naših svečnikov, boncev, provzročitelj velikega nemira, kateri divja po Kitajski. In jaz sem mu odgovoril isto, kar ste Vi meni odgovorili. In nato se je hudič smejal in rekel: „Prav! Učinite, da ne bo več ukradena nobena telefonska žica med Pekingom in Kantonom! Ako zamorete to ugodno rešiti, sem prepričan, da zmorete vse drugo. In nikdar več ne pridem na Kitajsko nemir provzročati!“

Globoka tišina je zavladala po teh besedah Tun-Li-ja.

Ministri so lahko mnogo učinili. Napovedovali so vojno, sklepali mir, izposojevali si denar v inozemstvu in ga tudi dobili. Borili so se proti dejanjem, besedam, celo proti mislim, kar je pač težji od borbe z vetrom, ker misli so hitrejši kakor veter.

Toda vedno, naj je divjal boj, naj je vladal mir, so bile od neznancev noč za nočjo ukradene telefonske žice med Pekingom in Kantonom.

Prvi minister se je ozrl z upom v srcu na mandarina, ki je vodil ljudsko izobrazbo.

„Ti si učen mož. Povej nam: Je li naravni zakon, da izginja telefonska žica?“

Minister za ljudsko izobrazbo je globoko vzdihnil in rekel:

„Ne, naravoslovje ne govori o tem!“

Ministri so hoteli slišati mandarina, ki je načeloval cestni upravi, ker vsa zadeva tiče v prvi vrsti njega. Toda tega mandarina ni bilo dobiti. Ko je slišal govoriti o stvari, ki je spadala v njegov delokrog, zlezal je pod »mizo bistroumnosti.« Izvleklo se ga je izpod mize in vprašalo:

„Kaj nam torej svetuješ?“

Z jokajočim glasom je odgovoril:

„Ne vem!“

In nihče ni vedel.

„Radi take neumnosti,“ je vskliknil ministerski predsednik „pa vendar ne bomo demisijsirali!“

In tako so sklenili vsi poprašati mandarina Či-San-a za svet. Tega je nasvetoval celo predsednik sam.

„Ako izmodruje nesreča človeka, ni človeka na svetu, ki bi bil modrejši od Či-San-a! Tekom vojne, katero je vodila naša nebeška država z državo izhajajočega solncea, je moral postati na vsak način moder.“

In vsi so soglašali s tem predlogom in koj so bili odposlani brzi sli, da dovedejo Či-San-a.

Prišel je iz oddaljene provincije v Peking in vstopil v ministersko svetovalnico. Tačas so pa ropotali bobni, pele trobente in bobneli topovi.

„Vse tiči le v pomanjkanju strogosti,“ je govoril Či-San, ko so mu razložili vso zadevo. „Lumpu, ki se drzne krasti telefonsko žico, naj se sleče raz živo telo kože, katero mora sam napeti na boben, njegovo izčiščeno črevo naj se napelje mesto žice, glavo naj se mu odseče in obesi na telefonski drog! Tako naj bi se ukrenilo ne samo z njim, ampak tudi z vsemi njegovimi sorodniki do zadnjega kolena. Gotovo bi jim prešlo potem veselje do tatvine. Le mirni bodite!“

„Toda težko je najti nečaka, ako se ne pozna strica,“ je odgovoril zamisljeno ministerski predsednik. „Pri tvojem nasvetu se mora stresti ne samo hudodelec, ampak celo pošten človek. Toda nek kitajski pregovor pravi: „Predno se ubije bolho, jo je treba vloviti. In ravno zato gre, ker ne moremo nikdar nobenega dobiti. Hudodelci se bodo v bodoče ravno tako malo bali za svoje črevo, kot so sedaj gotovi svojih brzih pet. Torej se bo tudi nadalje kradlo.“

Oziraje se na neuporabljivost tega nasveta je bil Či-San odposlan z vsemi častmi v oddaljeno provincijo.

Toraj tudi nesreča ne izmodruje vedno človeka. Sklenilo se je poprašati mandarina Tai-Pe-ja, kateri je kritikoval ves čas, ko je bil Či-San govoril. Po tem takem mora biti Tai-Pe modrejši od Či-San-a.

Mandarin Tai-Pe, tudi vojak, je smehljačajoč obraza poslušal metodo, nasvetovano od Či-Sana in rekel:

„Kdor toliko časa razmišlja o tako priprostem vprašanju, je podoben onemu, ki išče lastno kito na tuji glavi. Vsa stvar je jasna kakor solnce. Žica je ukradena. Toraj se jo premalo ščiti in čuva. Žico je treba stražiti, potem preneha vsaka tatvina. To je pač enostavno! Zraven vsakega droga naj se postavijo najmanj štiri vojaki, ker se bi znalo zgoditi, da je več tatov. Pa tudi štiri jezdec za slučaj, da bi hoteli tatovi pobegniti. Zraven teh pa tudi po en top, ako ne bi zadostovali jezdec. Potem pa naj le pridejo!“

„Ali bomo imeli pa dovolj vojakov, da potem branimo meje?“ je poprašal mandarina, ki je vodil vojaške zadeve.

„Mejne obrambe ne rabimo!“ je odgovoril Tai-Pe. „Z vsemi sosednimi državami treba skleniti mir, ki bo trajal večne čase. Vse naj se jim dovoli, samo da se zamoremo baviti izključno s straženjem telefonske žice.“

„Koliko drogov je med Pekingom in Kantonom?“ je vprašal žalostno predsednik.

„Štirideset tisoč,“ je odgovoril minister za gradnjo cest.

„Torej štirideset tisoč topov in en milijon vojakov? Kje jih dobimo?“

„Izposodimo si jih od sosedov!“ je vskliknil navdušeno Tai-Pe.

Vsi so čutili, kako so se jim kite vzdignile v zrak samega strahu.

„Saj se vendar ne smemo odpovedati svoji državi radi žice!“

Da se je ohranilo spoštovanje ljudstva do oblasti, je bil Tai-Pe bogato obdarovan in odposlan domov toda z ukorom, naj se nikdar več ne prikaže v Peking.

Ministri so bili zelo pobiti.

Tu se je oglasil eden med njimi z imenom Jo-Jen, kateri je bil tajni

član stranke mirnega preporeda Kitajske, ter predlagal:

„Jasno je, da se ne da ničesar doseči s strogostjo. Poskusimo z dobrotljivostjo!“

In vsi so sklenili, da se pošlje po Cin-Ka-ja, kateri je predsedel celo svoje življenje v ječi.

„Radi misli v glavi,“ kakor je bilo zapisano v obsodbi.

„Človek, v čegar glavi je več misli kot potrebno, nam pač zamore dati pameten nasvet!“ so govorili mandarin.

Cin-Ka je vstopil po prstih, ker so mu zatekle pete vsled udarcev z bičem. Poslušal je vso zadevo in rekel:

„Hrabri Či-San in junaški Tai-Pe sta plaval po površju. Potopiti se morate v globčino vprašanja. Male ribe plavajo po vrhu, velike se spuščajo v globino.“

Vsak človek je zadovoljen, ako se graja drugega in ministri so rekli:

„Cin-Ka je pameten mož. Škoda časa, ki ga je izgubil v ječah.“

„Ako se reče možu iz ljudstva, kateri je kradel telefonsko žico,“ je nadaljeval Cin-Ka „da se sporazumljajo potom žice ljudje, se bo gotovo smejal nato, ker je neveden. Kako naj ve, ako ukrade žico, da je vzel ljubimeu v Kantonu zmožnost šepetati ljubici v Peking sladke besede? Da pretrga predstojnika v trenutku, ko daja svojim podložnim ukaze? Ako bi vse to vedel, si bi li upal kaj takega učiniti? Kaj je toraj vzrok tatvine telefonske žice? Nevednost. Vsled tega je edino pravo sredstvo, zabraniti tatvino, izobrazba ljudstva. Ta mora biti splošna in obvezna. Kdor ne pusti svojih otrok poučevati, bodi tepen po podplatih. V vsaki vasi treba otvoriti ljudsko šolo. V vsakem mestu mora biti dovolj srednjih šol, katere naj posejajo najbolj nadarjeni učenci iz ljudske šole. Mora biti tudi dovolj vseučilišč, ki vsprejemajo najbolj nadarjene srednješolce. Potem postane Kitajska prosvitljena država in nihče se ne bo upal napadati tako velikansko iznajdbo kakor je telefon. Vsak bo vedel, kakšen pomen ima ta žica in častil jo bo.“

„Po tem takem se bo pa telefonsko žico do tedaj vedno kradlo?“ je vprašal ministerski predsednik s temnim čelom.

„Do tedaj se bo še vedno kradlo,“ je odgovoril prepričevalno Cin-Ka.

„Naštetje mu sto in petdeset udarcev po petah,“ je ukazal z enakim podarkom ministerski predsednik in še dostavil:

„Zahtevali smo od njega nasvet in prinesel je ideje.“

Cin-Ka je bil, zopet pahnjen v ječo, da ne bo več govoril neumnosti.

Poslali so po Han-Po-ja, kateri je bil izgnan iz mnogih pokrajin radi svojega modernega mišljenja.

„Celo oblast Te pripozna kot imenitnega moža, kar je sicer tudi razvidno iz sodnijske obsodbe,“ so nagovorili Han-Po-ja. „Povej nam, kaj si ti misli v tej zadevi?“

Han-Po je mirno poslušal, zakaj je kaznovan Cin-Ka, nakar se je nasmešnil in odgovoril:

„Neumnosti! Zakaj iskati vzrok v glavi, ko tiči vendar v žepu! Vsaka stvar ima svojo ekonomsko vtemeljevanje, celo dež. Ali pojdete Vi krast telefonsko žico? Ne! Zakaj pač, saj ste bogati. Telefonsko žico kradejo ljudje zato, ker so ubogi. Ako hočete, da ostane žica cela, morate prej doseči, da ne bo ne bogatinov in ne revežev. Človeku treba vse vzeti in mu vrniti enak del.“

„In mi naj se obesimo potem na telefonsko žico,“ je vprašal nadmandarin in ukrenil:

„Cin-Ka je dobil sto in petdeset udarcev po peti, temu naj se jih našteje dvesto in petdeset. Oba naj se zapre v eno sobo, do se lahko med sabo pogovarjata, kaj se bo zgodilo tisoč let po njuni smrti.“

Ministrov se je polastila brezmejna potrlost.

„Kaj torej ukreniti?“

„Sramota pred celim svetom!“ je rekel Tun-Li, med tem ko je nasvetoval nadmandarin:

„Poprašali smo najznamenitejšega moža. Brez uspeha! Ako ne vidimo ničesar pred sabo, ozrimo se nazaj!“

In vsi so sklenili, vprašati starega modrijana Ljan-Sinja za nasvet, kateri je slovel radi svoje miline pod imenom „Sladki Aromatični.“

Pripeljali so Ljan-Sinja iz njegove puščave in mu raztolmačili britki položaj ministerstva. Po kratkem premisljevanju je rekel Ljan-Sinja:

„Tudi mi smo bili svoj čas ministri, toda pri nas ni kradel nihče telefonske žice. In zakaj? Ker takrat še ni bilo telefona. Torej je jasno: ako se hoče vstaviti tatvine telefonske žice, naj se odpravi telefon. To je vse!“

Ta odgovor poln modrosti je naučil vse navzoče:

„Najboljše sredstvo!“ so vsi kričali.

Ne dolgo po tem je bil uničen ves telefon in tatvine telefonske žice so prenehale, kakor da bi se bil zgodil čudež. Kitajska država je nastopila pot napredka.

Tun-Li-ju pa, ki je provzročil vso zmešnjavo, je bila odsekana glava, ker ne bi bil smel pri svojih državljanskih opravilih zaspati in neumnosti sanjati.

C. kr. privil.



krojaški kroji

28 LET ORSTOJEČA

strokovna krojačnica prve vrste za vsaki stan.

Velika izber modernega blaga vsake vrste in najnovejše mode iz inozemskih in avstrijskih tovarov ter raznovrstnega perila. Blago na meter, gotove obleke pelerine in sako za dame prodajam po tako nizki ceni, da lahko vsakemu postrežem.

Edina zaloga oprave k uniformam za gospode sokolet c. in kr. častnike, uradnike, veterane, finančne stražnike, orožnike, občinske redarje, ognjegasce in za častito duhovščino.

Dobiva se vse, kar spada k paradržavni oblekam, tudi orožje samo v trgovini

M. Poveraj v Gorici
na Travniku št. 5.

Na zahtevo se pošiljajo uzorci na dom, radi mere pa pridem osebno.

Kdor hoče obvarovati sebe ali svojo dečo pred kašljem, hripavostjo, katarjem, zasliženjem, boleznim v vratu, pred krečnim in oslovskim kašljem naj kupi

Kaiser-jeve prsne karamele,

z znanko 3 smreke. Te karamele so zdravniško priznane in priporočene.

5500 oblastveno potrjenih priznanj.

1 zavojček 20 in 40 vin. 1 doza 80 vin.

Dobi se pri:

A. de Gironcoli — Gorica. I. Cristoforetti — Gorica. Rugiero Kürner — Gorica. G. B. Pontoni — Gorica. A. Mazzoli — Gorica. L. Gliubich — Gorica. I. Huss — Vipava. M. Kozpner — Ajdovščina.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkega olja

prve vrste

najboljših tveč iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Krona 1'12, 1'20, 1'36 1'44, 1'60, 1'80, 2'—, za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zameni s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Svoji k svojim!!

Edina slovenska, strokovno urejena, že nad 34 let obstoječa trgovina s semeni in umetno vrtnarstvo — odlikovana tvrdka

Alojzij Korsika - Ljubljana.

Ima v zalogi nad 460. vrst najboljših poljskih, zelenjavnih in cvetličnih semen, za katerih kaljivost se jamči. Semena so preiskušena na tukajšnjem deželnem kemičnem preiskovališču. — Sprejema se naročila na vence in šopke — sveže in suhe, ter se izvršuje sploh vsa v cvetlično stroko spadajoča dela točno in po nizkih cenah. — Nov obsežen cenik s podobami za l. 1909. pošiljam na zahtevo — zastonj in poštne prosto.

Z odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika.

!Zahtevajte cenik!

Najkoristnejše Božično darilo

je

SINGERJEV

šivalni stroj.



Dobi se

po vseh naših

trgovinah.

SINGER & Comp. akc. dr. za šivalne stroje

Gorica, Travnik št. 5.

Steckenpferd-

lilijino mlečnato milo

je najnežnejše milo za kožo.

Za božične praznike == in novo leto ==

razveselimo svoje drage, ako jim podarimo:

Ben Hur, roman iz Kristusovih časov. Druga popravljena izdaja. Elegantno vezan. Cena K 4.50.

Ana Karenina. Roman. Ruski spisal grof Lev Tolstoj. Cena K 6.40.

Potop. Zgodovinski roman. Spisal H. Sienkiewicz. Oba dela broširana K 6.40. Elegantno vezana K 8.40.

Kirdžali. Podonavka povest. Drugi popravljene natis. Broširana K 1.60. Elegantno vezana K 2.20.

Križarji. Velik Sienkiewiczov roman v štirih delih. Broširan K 5.20. Elegantno vezan K 7.—.

Kletev nezvestobe, Sloveči roman. Broširan K 3.20. Elegantno vezan K 5.—.

Zgoraj navedeni zneski se razumejo brez poštne.

Velika izbira raznovrstnih gramofonov in plošč.

Edina zaloga plošč s slovenskimi komadi.

Raznovrstne šatulje modernih pisemskih papirjev.

Neprekosljiva izbira okrasov za božična drevesca.

Največja zaloga slik in okvirjev v modernem in antiknem stilu

Pisarniške potrebščine. — Različni albumi za razglednice in fotografije. — Raznovrstne galanterije, najmodernejši vzorci.

Pisalni stroji: Underwood, Adler in Empire.

Vse te in še druge predmete se dobi v Slovanski knjigarni

A. GABRŠČEK

GORICA — Trgovski dom in Gosposka ulica št. 7 — GORICA

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.

Filijalka v Dornbergu.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pravo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za velike noč priporoča gorliške pince, počke itd.

Novodošlo blago za nastopno sezono

se vdobi po zmernih cenah

v delavnici in trgovini z gotovimi oblekami

== Anton Krušič, ==

krojaški mojster in trgovec
v Gorici

te ališče Jos'pa Verdi št. 33
in v podružni delavnici na Tržaški cesti v
lastni hiši (v bližini g. Črnigaja).



Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnega blaga iz avstrijskih in angleških tovarnen najrazličnejših kakovosti

za vsaki stan.

Odlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici na Koru v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinejšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja sočno postrežbo po jako zmernih cenah.

Naznanilo.

Udano podpisani si usojam naznaniti slavnemu občinstvu, da sem otvoril v

Raštelu št. 3.

moderno urejen brivski salon. Zagotavljam dobro postrežbo na polni strokovnega znanja, ter se priporočam za vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor: maskiranje, izdelovanje lasulj, spletnje itd. Cenjenim damam se priporočam za umivanje glave s strojno sušilnico.

Z odličnim spoštovanjem

K. Rothenbach.

Podružnica na Bledu.

Ustanovljena l. 1895.



Varstvena znamka: „Sldro“
Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za

Anker-Pain-Expeller

povsod pripoznane kot najboljšo sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 1.40 in 2.— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega tako priljubljenega domačega zdravila se je posluževati le originalnih steklenic v skatljah z našo varstveno znamko „Sldro“ ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.

Dr. RICHTERJEVA LEKARNA

k „zlatem levu“ v Pragi

Elisabethgasse št. 5 nova.

Novo razpošiljanje.

Kdor hoče potovati hitro in dobro v Ameriko, naj potuje z parniki največje svetovne parobrodne družbe

„Severno-nemški Lloyd-Bremen“.

Pojasnili glede cen, črt itd. dajejo se zmiraj brezplačno.

Vožnja iz Trsta čez Bremen v New-York

traja le 7 dni.

Trikrat v tednu se nudi prilika za odpotovati iz Trsta čez Bremen v Severno Ameriko. Izseljence, ki potujejo s parniki severno-nemškega Lloyda sprejemajo povsod družbeni uradniki.

Kdor hoče potovati v Ameriko, naj se obrne na zgoraj omenjeno družbo in porabi priliko, za ugodno potovanje.

== Cene zmerne.

== Dobra hrana. ==

Listke se lahko kupi v Trstu pri

Robert Spiegel

== TRST ==

Piazza Giuseppina 1.

POTNIKI V AMERIKO

Pozor!



Pozor!

Kdor hoče dobro in hitro potovati s francoskimi parobrodi des Havre v Ameriko, naj pije pred odhodom od doma za pojasnila na zabo najstarejšo firmo

Zwilchenbart, Basel (Švica) Centralbahnhof 2.

Za dobro in hitro ekspedicijo se garantira.

Cenj. dame in gospodje -- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko »Original-Viktoria« in najboljšega izdelka.

Po dolgoletnih skušnjah sva se prepričala da ostane »Original« le najboljši.

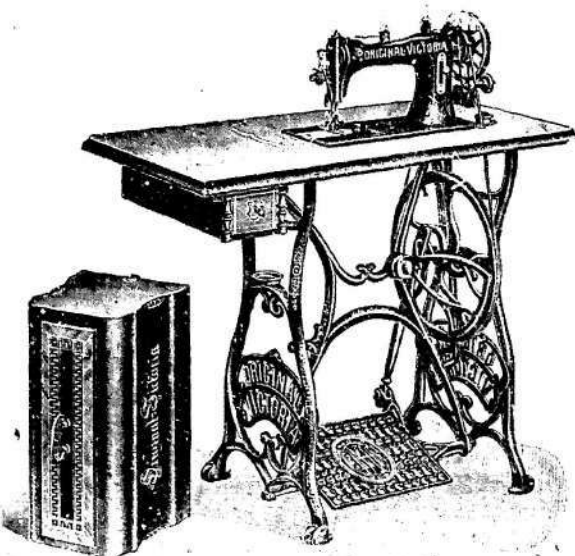
Original-Viktoria stroji delajo še po 15-letni uporabi brezšumno.

Original-Viktoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najpravi za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrda stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljši izdelki vseh dosedaj obstoječih tovarov. Za vsak stroj jamčiva 10 let. Nikdo naj ne zamudi prilike ogledati si pred nakupom »Original-Viktoria stroje«.

Edina zaloga »Original-Viktoria« strojev in drugih šivalnih strojev, dvoholos »puch«, oročja, municije in vseh lovskih priprav pri tvečki.



KERŠEVANI & ČUK - GORICA

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

Lastna delavnica in popravilnica RIVA CASTELLO št. 4.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrirana zadruga z neomejenim jamstvom

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni: opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznaila v časopisih »Soča« in »Primorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

Nova trgovina z izgotovljenim pohištvom

Giulio Pellegrini - Gorica

Tekališče Jos. Verdi št. 15, nasproti ljudskega vrta.

Moderno pohištvo. Nizke cene. Trpežen izdelek.

Posebni uzorci pohištva za kuhinjo.

Sprejema se kakoršnokoli delo te stroke.

zalogateji deželni pridelkov in kolonijalnega blaga.

Josip Marmolja, Miren pri Gorici

Zastopnik za Gorico in okolico

nedosegljiva, kar priznajo vsi oni, ki so jo dosedaj poskusili.

katera prekosuje v donosanju in v dobroti vse moko in jo

Vlastelinski valjni mlin v Mustru (Slavonija).

psenično moko

priporoča

Cenjenim odjemalcem v Gorici in na deželi

Anton Potatzky v Gorici

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in ševaljare.

Svetiljce. — Rožni venc. — Mašne knjžice.

Mašna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Prva goriška tovarna

umetnih ognjev

s strojnim obratom izdeluje: rakete, bengalične ognje, rimske sveče, kolesa itd. itd.

Posebnost: papirnati topiči

Nadalje priporoča: jubilejne transparente v velikosti cm 120 x 200 s podobo cesarjevo in v velikosti cm 100 x 150 z monogramom.

Ferd. Makuc

pooblaščen in priznan pyrotehnik Gorica, tekališče Frana Jos. 34.

Iz prijaznosti se sprejemajo naročila tudi v kavarni »Dogana« tik sodnijske palače.

MIZARSKA ZADRUGA V SOLKANU,

tovarna pohištva in stavbenih izdelkov.

Lasten železniški tir Gorica drž. kel. — Solkan

Žage v Soteski (last verskega zaloga).

Osrednje vodstvo: Trst, Via della Caserma št. 4.

Intarurban. telef.: Gorica št. 74, Trst št. 1631. — Tel.: Zadruga, Used. A. B. C. Code v. Edit.

Zaloga: Solkan; Trst, Via della caserma 4;

Reka, Via delle Pile št. 2; Spljet, ulica Sv. Dujme, Na novo obali.

Zastopstva: Egypt in Levanta.

Vposluje okroglo 400 uslužbencev ter ima nad 150 H. P. parnih in turbinskih gonilnih sil — Lastne električne centrale. — Letna produkcija K 600.000.

Izdeluje pohištvo vseh slogov, ter vsa stavbena dela.

Tehnični in fotografski zavod v Solkanu.

Opravlja popolnoma: Hotele, vile, cerkve, šole i. t. d.

Les se pripravlja v posebnih pečeh na par, ki se razgrejejo do 60°.

Združne glavnice K 90.000. — Garancijska rezerva K 180.000. — Rezerva za izgube K 21.000.

Združni urad v Solkanu sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 5—6%.

Pred

inventuro

sva razpisala veliko božično prodajo. — Svila za bluze, krasne barve met. K 1.56. — Svila za bluze, lepi črtani uzorci met. 1.56. — Svila za bluze, lepi karasti uzorci met. 1.76. — 100 lepih volnenih oblek za božična darila po znižani inventurni ceni — nad 400 različnih ostankov za bluze in obleke — prodajo samo našim cenj. odjemalcem za polovično ceno. — Lepe serpe, rokavice, nogavice, maje, čipke in okraske veliko cenej — Ugodna prilika! — 1 srajca z mod. mehikimi prsi vrednost K 4.40 se prodaja samo do Božiča po K 2.84. — Ovratniki, kravate, žepne rute po najnovejši modi in največji izbi.

PREGRAD & ČERNETIČ

Trgovski Dom.